

PHONG-HOÀ

16
trang

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU

7
xu

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ
số 1, BOULEVARD CARNOT - HANOI
FONDATEUR DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - MAI

DIRECTEUR :
NGUYỄN - TƯỜNG - TAM

GIÁ BÁO ĐỒNG DƯƠNG NGOẠI QUỐC
1 năm 3p00 8p00
6 tháng 1. 60 2. 60
3 tháng 0. 90 1. 40
ADMINISTRATEUR GERANT
PHẠM-HỮU-NINH

Cuộc thi « Chọn dân biểu »

Đến 19 Mars có những ông này ra ứng cử nghị viên dân biểu :

M.M. Vũ-văn-Đình chủ nhà in Thanh niên, nguyên thư-ký Đông-pháp ngân hàng.

Ng. Mạnh-Hồng : biệt hiệu Mãn Châu, thi sĩ, nhà sĩ, thầy lang tác giả «ngọn đèn khuya», nguyên Tổng thư ký Ich-bưu thư-xã của ông Nguyễn-Huy-Hội

Hà-văn-Độc : chủ hiệu Thượng khách y-quan được-phòng.

Hoàng-quang-Thịnh : chủ hiệu cho thuê đôn đám ma Tê-Mỹ.

Đình-văn-Tiến : chủ hiệu làm đồ gỗ Phúc Lợi.

Đỗ Văn : Giám-đốc chuyên-môn nhà in Trung-Bắc.

Ng đình-Tiếp : nguyên chủ-nhiệm Nông-công-thương, chủ hiệu Thuận hưng-long.

Phạm-Tá : tốt nghiệp trường hóa-học chuyên-môn, chủ-nhiệm Thương-báo, chủ hiệu ruộm Bờ Hồ, nguyên giáo học trường Thực-hành Hanoi.

Về dịp này, Phong-Hóa mở một cuộc thi chọn dân biểu để các bạn đọc báo xa gần mua vui, theo như thể lệ sau này :

1. Bài dự thi phải gửi đến tòa báo số 2 phố Hàng Cót (Rue Takou) trước ngày 19-3-33, (cứ dựa vào giầu đóng của nhà giấy thép.)

2. Trả lời những câu sau này :

Hai câu hỏi chính

a - Kỳ đầu người nào được nhiều vé nhất, và người ấy có được trúng cử hay không ?

b - Nếu phải bầu lại, kỳ thứ hai người nào trúng cử ?

Ba câu hỏi phụ

a - Kỳ đầu và kỳ thứ hai, số vé bầu

cho người được nhiều vé nhất là bao nhiêu ?

b - Kỳ đầu ai ít vé nhất; kỳ thứ hai ai ít vé nhất? (không kể những người nào đã rút đơn trước ngày bầu cử).

c - Người nào được nhiều người dự cuộc thi Phong-Hóa bầu cho trong cuộc thi này ?

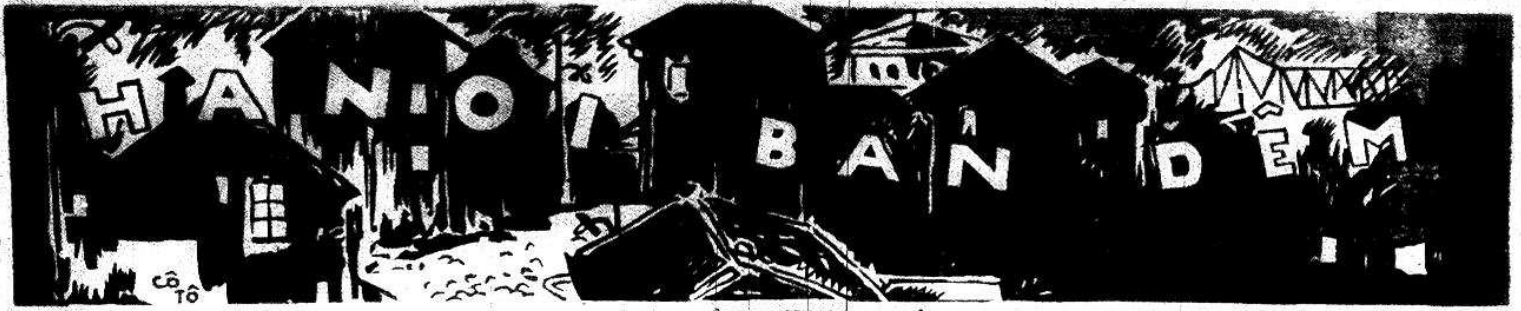
Giải thưởng của báo Phong-Hóa một cuộc đi chơi chùa Hương khứ hồi bằng ô-tô 18 chỗ ngồi, được dùng cả 18 chỗ ngồi ấy, khởi hành ở Hanoi từ 5 giờ sáng, chiều về.

PHONG-HOÀ

Nam-việt kỳ-quan - số 4

Trên cây me tây
Con pè sấu : NGUYỄN-TIẾN-LĂNG

Phong-sư của TRĂNG-KHANH và VIỆT-SINH

Có người trên mái nhà...

1). . . Vừa lúc ấy, anh Khanh, từ lúc này đến giờ vẫn ngó qua khe cửa sổ nhìn ra sân, quay lại gọi tôi:

— Này anh, ra đây mà xem?

Tôi chạy đến rồi cùng anh Khanh cúi mình nhìn ra khe cửa: trời vẫn sáng trăng, ở gian nhà trước mặt, một bóng người lẩn bò trên mái, vịn vào con cá rồi lách mình qua giàn giậu không xuống bể nước...

Chúng tôi cố nhìn rõ thì ra một người con gái mặc áo cánh trắng. Vì đêm sương, tường trơn, nên cô ta lẩn bò mái thành bẽ, chưa kịp xuống. Trợt có người đàn bà từ nhà ngoài bước ra: chính là mẹ chủ ban này. Mẹ chạy đến gần bẽ đỡ lấy cô kia, vội vàng nói:

— Xuống mau đi cô..

Hai bóng cùng lách qua cửa, lẩn mất. Một vài tiếng người nói, tiếng xe tay. Rồi lại im lặng như thường..

Quái lạ, cô con gái ấy ở đâu ra? Từ lúc chúng tôi vào, trừ cô Hòa mở cửa, và hai cô gái hiện nhà quê, mà cô Nhung đây là một — thì tịnh không thấy ai nói lời:

— Thế mà, từ này, buồng ngoài tôi vẫn thấy rộn rịp có tiếng người vào ra. Thỉnh thoảng lại có một vài anh tề đến đấm cửa gọi... Thế thì... đâu?

Chúng tôi vẫn đứng bên cửa sổ, lắng tai nghe. Xa xa, đồng hồ nhà ai thông thả đánh hai tiếng... Đã hai giờ đêm...

Tôi mở cửa, qua sân đến gần bể nước, rồi trèo lên thành. Tron quá! mấy lần động chạm sượt ngã. Một tay vịn vào giàn giậu, một tay vịn vào con cá, tôi rúc mình xuống người lên: một cái sân gác con, rộng độ một thước, sát ngay mái gạch.

Vừa lom khom đứng giây, dụng đầu ngay phải cỡi phen nửa, chút nữa thì rơi xuống bể nước.

Ở cuối sân, một cái khuôn nửa uốn cong hai đầu xuống gác, như cái tổ tò vò, ở trong lấp loáng có ánh đèn. Tôi bước đến gần: trước cửa tò vò, trên ôliếc chiếu rách giải trên sân, một người đàn ông nằm khoan tay trên ngực, đang ngủ say. Tôi lên qua, rồi cúi mình nhòm vào trong: một ngọn đèn Hoa-kỳ leo lắt, đặt trên cái ghế đầu. Trong cái quang nhò hẹp ấy, hơn mười người, con gái chổng chắt lên nhau, nằm lẩn

1) Xem Phong-hóa số trước.

lộn trên chiếu, cô nào cũng ngủ như chết cả. Tôi cầm đèn soi kỹ: càng nhìn các cô càng ghê, tởm. Chập tối đến, các cô trang điểm phấn sáp..., thì trông cũng dễ thương. Nhưng đang giấc ngủ bây giờ, cái mặt thực của các cô mới rõ rệt. Những cuộc hành lạc lúc ban đêm đã để lại trên nét mặt tiêu tụy của các cô những dấu vết môi thâm, mắt hờm, má rần reo.

Không biết tại sao, tự nhiên tôi suy nghĩ đến, cũng một đêm sáng trăng như đêm nay, cái cảnh áo quần boen ố, mồ hôi lang lổ phẩn như thế này đã làm

nói vừa đem dóm nước mắt như muốn khóc:

— Hai anh cho em đồng bạc thế này là sự lạ lắm đấy, vì mấy khi em được gặp khách như thế này. Đòi chúng em khôn khổ không nói hết được...

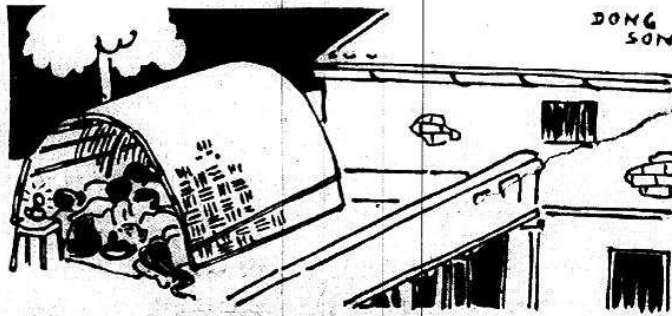
Chợt có tiếng động phía ngoài, chúng tôi lắng tai nghe. Hình như có ai rên rĩ kêu la trong bếp, lại tiếp theo tiếng nồn ọc. Cô Nhung lồm bồm nói:

— Lại chị Hòa rồi. Khốn nạn!

Tôi vội hỏi:

— Chị Hòa làm sao?

Cô Nhung ngồi yên không trả lời..

cho một thái-tử Ấn-độ chán nản mà thành Phật! Hai nghìn năm sau, ta cũng nhìn cái cảnh này, chỉ thấy rúc đầu, khó thở: cái mùi nước hoa nhài, mùi dầu bôi tóc đã làm cho không khí trong phòng tò vò thêm nặng nề, u ám.

Chợt một cô ăn vận lối nhà quê, áo tứ thân, váy sồi, mở mắt nhìn tôi, vươn vai rồi cất cái giọng con gái ngủ:

— Ai đấy?

Tôi cũng phải làm ra vẻ tự nhiên hỏi gắt:

— Nhưng! đi xuống đi!

Cô bé vừa ngáp, vừa trả lời:

— Nó đi... rồi... Bác này ở đâu? lên đây làm gì?

Thấy không xuôi tôi vội lui ra rồi lại theo đường cũ xuống bể nước, may rằng người đàn ông ngủ trên chiếu vẫn ngáy o o, không biết giờ đất là gì cả.

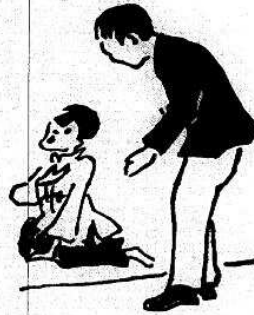
... Cô Hòa

Trở về buồng, tôi thấy anh Khanh đang cùng cô Nhung xem mấy cái ảnh của Nhung đưa. Thấy chúng tôi gạn hỏi, cô Nhung trước còn giấu giếm nói mình là người ngoài vào. Sau vì đồng bạc gửi vào tay, cô mới kể cho biết mọi việc.

Sau càng kể đến thân thế mình, vừa

Tiếng rên càng rõ rệt, rồi sau có tiếng gọi se se như ngẹn ngào không nói lên được: chị Nhung.. chị Nhung ơi!

Nhưng lắng tai nghe một lúc, rồi bỗng nhiên dầy chúng tôi, nhảy xuống giường, ra mở cửa buồng rồi chạy thẳng xuống bếp.

Tôi vội cầm lấy cái đèn dầu tay rồi theo xuống. Thấp thoáng trong số tối, tôi thấy cô Hòa, vẫn ăn mặc khách, ngồi sệt trên đất, hai tay ôm lấy ngực, miệng há hốc như sắp nồn. Thỉnh thoảng cô lại nấc lên mấy cái, nước mắt, nước mũi chảy giàn dụa: Còn có

Nhưng cứ cống quít bên cạnh:

Chị mặc em.. chị có thương em thì đun cho em ít nước trẻ nóng, em chết mất chị a..

Nhưng vội vàng kiểm cái nôi đất, vì không có nôi đồng, còn anh Khanh thì bị hực dóm bộp bộp.

Tôi nhìn cô Hòa mà thương hại: mặt mỗi lúc một tái nhợt, như không cái được hột máu, mắt thì chơn ngược lên mà trắng. Thấy cô gục xuống, tôi vội vàng chạy đến nâng đỡ: Tự nhiên tôi ghê sợ: qua lần vấp, tôi thấy chỉ như nâng bộ xương người khô héo.

Được một chốc nước sôi, cô Hòa ngỏ lời cảm ơn chúng tôi, rồi ra ý sơ hãi, khoa tay mời chúng ra ngoài buồng. Không muốn trái ý cô, tôi kéo anh Khanh ra khỏi cửa, mặc cho hai chị em săn sóc lẫn nhau.

Cậu «sơ-mi» xanh.

Vừa toan vén cửa để bước vào nhà ngoài, chúng tôi lại đứng bước vì nghe có tiếng sột sạt ở trong. Hé cửa nhìn vào, thấy một cậu mặc chiếc sơ-mi xanh ngất, đang dăng eo với một cô bé đường ngoi lệch. Nghe một lúc mới biết cậu có quen biết cô nọ, mà lần này nói chuyện với người khác, thấy cô, cậu lại còn chực chòn vồn... Cô cự tuyệt, thì cậu lên giọng mắng:

— Được, rồi thì sẽ biết tay ta! vào gọi mẹ chủ ra đây, bảo ta sẽ đánh mất mặt đây!

Cô kia như được dịp báo thù, lon ton mở cửa sách chạy đi tìm mẹ chủ. Mẹ chủ bước vào:

— Bác kia, bác định làm gì nào?

Cậu mặc áo sơ-mi xanh đòi giọng ngay:

— Lại cái con khốn nạn kia hần, tôi vừa đụng đến tay nó thì nó quay lại, chửi như thối! Bà phải bảo nó cho bặt sau không được hỗn với khách như thế!

Một cái tát hăng giời dăng lần năm ngón tay mẹ chủ vào má cô đường ngoi lệch. Cô hốt hoảng, lúng túng nói chẳng ra sao, vừa bập bẹ chực cãi lại thì mẹ chủ mắng cho một thôi một hồi, mồm cá nói. Rồi cô khóc nức khóc nức, làm bầm chùi rửa.

Giờ đã tang tắng sáng, chúng tôi báo nhau ra về. Mẹ chủ bước theo đóng cửa. Chợt nhớ đến cô Khách khốn nạn, cô lẽ giờ còn đang rên rĩ trong bếp...

... Cảnh cửa đóng áp lại. Chúng tôi người và ôc nặng nề, lảo đảo bước ra đi. (Còn nữa)

TRĂNG-KHANH và VIỆT-SINH

Gặp khi gió táp mưa đờn,

Dùng xe AN-THÁI chẳng cơn có gì.

Hiệu đóng xe chuyên-môn số nhà 2 phố

Nguyễn-trọng-Hiệp phố giữa phố Cầu

Gỗ đi vào ngõ Gia-Ngư

MUỐN CÓ ẢNH CHỤP LỖ HỸ THUẬT NÊN LẠI HUÔNG - KÝ

AI BẢO KHÔNG ĐÚNG???

« AUTO FORT » là một thứ đồ chơi rất thích hợp cho trẻ con, vì nó

làm cho: Bắp thịt nở nang

Gân cốt cứng cáp

Tinh thần sáng khoái

Tiêu hóa dễ dàng

Chơi « AUTO FORT » không có gì là nguy hiểm, người sẽ được khỏe mạnh, nhanh nhẹn, lại thêm nên can đảm.

Ái cho những điều kể trên là không đúng, xin mời lại thí nghiệm tại:

Hiệu Phúc Long

43— phố hàng đầu hanoi—Tél. số 251 bán buôn và bán lẻ

HIỆU ANH HUÔNG-KY & BẠN CHỮ Ý

CỦA TƯ LY

HỒI THƯ NHẤT

Tranh 3n tiên phong
Cảnh thứ nhất
Sơn trại

Vai trò :
Cụ Hoàng-tăng-Bí : chủ trại
Ông Nguyễn Khắc Hiến, ông Nguyễn-vân-Vĩnh : tham mưu
Tiểu đồng : nam ba người.

Giáo đầu

Gặp hội văn minh Âu Mỹ, nay mừng nhạc giáo cải lương, chốn lễ viên mở cuộc hí trường, đem thế sự bầy lời diễn kịch, diễn cho biết cổ kim sự tích, việc cũ theo tướng tương bày ra. Sự lịch nước Nam ta, truyện các cơ quan tiên thủ. Trên bút chiến khai công Phong Hóa, đem diễn biến khán quan nghe.

Chủ trại Hoàng-tăng-Bí ra ngồi nghĩ việc quan.

Chủ trại ngồi bạch lán — Như ta nay :
Hồng-Hoàng chủ trại, tên gọi Hoàng tăng, nặng đôi vai gánh chữ nho phong, bên một dạ ghi đếu cớ lẽ.

Thét — Nhưng rứa mà, đất bằng nổi sóng, gây việc can qua, Phong Hóa đầu mới nảy nòi ra, đem bết thầy mọi người công kích, lấy thắm mớ ra làm cái đích-đặng làm trò múa rối, vui chơi. Văn ta hay, cứ cợt rêu hoai, không hề thấy một lời khen tặng. *Cười nhạt*, nói : ha ha! *Thét hương* : một đám mây con cá lớn, xô lâu ngại lúc voi xô.

Tán — Rứa như ta, từ thừa múa cây bút sắt, dư luận cầm cân, trong cầm nang sẵn có mưu thảo, trừ Phong-Hóa ầu ta phải dụng a!

Ngồi bốp chân vuốt râu nghĩ ngợi.
Than : Bí đặc chân bí đặc! nan tai thặng nan tai! khó cha chả là khó! úi chao ôi!

Đất hơi đất, trời hơi trời!
Vi đầu vẫn bí cho người ngựa mai.
(Tiểu đồng vào dâng thư ở trước Hoàng chủ trại *Hương* : Ra! Ra! cúi đầu tâu chủ trại, có người Phong Hóa đưa thư, công truyền gì chưa tỏ thực hư, tôi hãy tạm nhận thư dâng nộp.

Hoàng chủ trại cầm thư xem, cả giận :
— *Thét hương* — Ầi Ầi! quái sát thay Phong Hóa, dám đưa thư dụ dỗ mai hàng — khá khen mi cũng to gan, chỉ quen thói lằng lằng vô lễ!

Gọi : bó quan, thỉnh tham mưu lai đảo, nghĩ sự tương tền, nghe.
Quan dạ, rồi vào.

Hữu tham mưu Ng-khắc-Hiếu ra :
— Bạch ta nay :
Hương — Tán-Đà thi-sĩ, Khắc-Hiếu nãi danh, làm tham mưu làm dự chút quyền, chỉ một việc rượn chần qui tị, thơ sáo có khối tình bé tí, văn-thời nào mộng lớn, mộng con, rượn càng say ngâm giọng càng ròn, tiếng ngóng đã vang trời dậy đất.

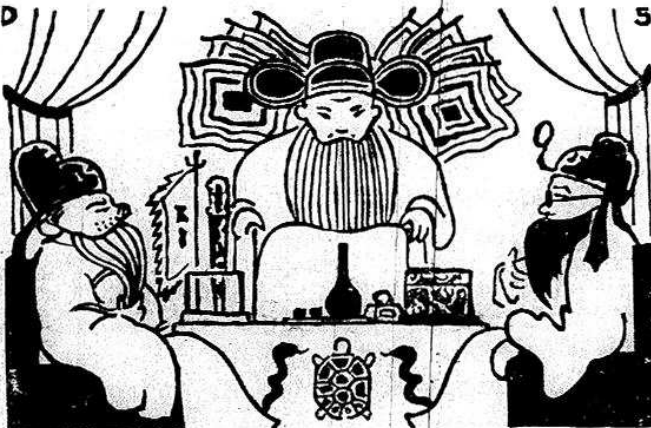
Ngâm :
Say xua nghĩ cũng hư đời,
Hư thời hư vậy, say thời cứ say,
Đất say đất cũng lầy quay,
Trời say mặt cũng đỏ gay ai cười!
Tán — Rứa ma chừ, có tin chủ trại triệu đến tương tền — việc dữ lành chưa rõ căn nguyên, mau tới đó cho tương hắc bạch.

chủ trại Hoàng. Theo phương trâm « quốc tụy bảo tồn », cho thiên hạ biết ta thế cự.
(Tả tham mưu Vinh cầm quạt Niê-nlich thông-thư ra.)
Hai tham mưu chớ vào chủ trại Hoàng cùng nói :
Hương — Dám bằm đại nhân có lệnh, bần chức vô hầu.
Chủ trại nói : thỉnh nhị tham mưu an vị.

Khen — Hào a! khá khen cho Hữu tham mưu : hay mộng, hay mi, biết uống biết say; khá khen cho tả tham mưu : biết thế, biết thời, hay nhảm, hay bời. Tán : nhân hôm nay có điều rắc rối, thỉnh tham mưu lai đảo luận bàn. Số là ít lâu nay trên chốn văn đàn, có chủ

Tham mưu Vinh ngồi giờ, quạt Niê-nlich thông thư, tay bằm dạ bằm.
Nói : dạ, dám bằm chủ trại, hôm nay hành thủy, sao vị, trực phá, rất nên kiêng cái sự xuất hành, nên tôi sự xuất quan bất lợi, ngày mai cũng xuất quan bất lợi, ngày kia bất lợi xuất quan, còn ngày kia thì tôi tình luân quần luân quần, sao tình mãi cứ loanh quanh luân quần!...

Via nam bình
Theo thời cũng phải đủ nghề,
Ráp đem bó số làm mê lòng người,
Cũng toan tìm đất như ai,
Nhưng ngôi khanh tướng là ngôi khó tìm.
Hữu tham mưu Hiến rót rượu uống còn chẳng thấy, thời mưu cao kẻ điện biết đầu tìm, hay bảy giờ bọn ta hóa ra chim, theo giặc mộng bay về nơi tiền cảnh, hay bảy giờ ta đem rượu cúc rừ quân thù đặng chén say sưa, bao giờ cho say đứ say dư, khi ấy sẽ ra tay trừ khử!

Cười nói : kha kha! hay chủ trại nói tên linh cũ, phổ hêng Bông, bán đủ hạng văn, mà bây giờ cho uống cho ăn, để cho được say lầy say lóc.

(Tham mưu Hữu cầm hũ ra)
Tả tham mưu Ng-vân-Vĩnh rabạch :
Người đời thay ý kiêu, như chong chóng quay — quay thế mà nghĩ cũng bay hay, tit mù tất hết ngày hết tháng.

Tán : ta tên Văn - Vĩnh, chủ báo Annam, đường văn-minh đi bước tiên-phong, tư tưởng mới giốc lòng truyền bá

Thét hương — Rứa mà khi nhào rồi, còn thú đánh tổ-tôm. Lại giới nghề bằm độn cát hung, tìm long mạch cùng là xem số, quyết, đem tài thi thổ mà phò

PhongHóa còn đầu xanh tuổi trẻ, mới ra đời được 20 tuần có lẽ, đã chơi chèo khiếm lễ với đàn anh. Hai tham mưu đã rõ sự tình, ầu ta phải tìm phương triệt hạ.

Hay cho thằng PhongHóa khéo cợt cợt, cười cười, đem cái vui mua lấy lòng người, cũng vì thế mỗi ngày mỗi giển. Nếu chẳng chiệt sau này sinh biến, còn đâu là mỹ tục thuần phong, còn đâu là cha cha, con con, vợ vợ, chồng chồng, còn đâu là lễ lễ, nghĩa nghĩa, trung trung, tín tín, há để cho nước đến châu mới nhảy, có đến tay ta phải phát ngay, phiên tham mưu tìm lấy mẹo hay, phá được Phong-Hóa mở đặng trọng thưởng.

Nói đến đây, hữu tham mưu tuý lượ, gục xuống bàn không còn biết gì nữa.
Chủ trại nhìn hữu tham mưu ra ý thương hại.

Ngâm thơ :
Thứ thị Đà-giang phi Xích-Bích.
Dã vô Gia-Cát giữ Chu lang.
Tán : Tim đầu ranh hững kẻ giới giang, để công mô mưu toan kế riệu. Một anh' tình lú ta liú tin, còn một anh say khướt' say uê. Hai tham mưu nghĩ đến chán phê, bây giờ biết cùng ai bàn luận.

Võ bàn đưng giáy nói : Khó cha chả là khó này! nghĩ một lát. A a! hữu tham mưu ôi! giặc đến nhà tội gì ta ra đánh, cứ ngồi im mà hưởng lấy cái nhàn, còn quân nhưng ta cứ giao trầu, cho các tướng có ta thêm hăng hái : mai ta sẽ cử gia nhân ra bãi, trợn tiên phong để chịu lấy việc đao thương, còn ba ta cứ chễm chệ trên giường, đánh tam cúc chớ tin thẳng bại. Chư tướng ta thực nhiều tay giỏi, nào ông Tú Lãng, nào cụ cử Dương, nào thầy Lê-công-gân, nào ông Hy Tống bẻm, mai sẽ biết ai hơn ai kém, mai sẽ hay ai được chức tiên phong, khi bấy giờ ta sẽ yên lòng, ông cứ dọn (chỉ vào ông Hữu) mà ông cứ uống chỉ vào ông Hữu.

Lộc bốc xoảng! lộc bốc xoảng!
HẠ MÀN
Hết Cảnh thứ nhất.
(Còn nữa) TỬ LY

MÙA RẾT ĐÁ TỜI
Phòiyêu sinh ho, sớm không điều trị, lâu thành lao xuyên,
có một không hai
BỒ-PHẾ THẮNG DƯỢC
Trừ đòm, trị ho, mat lao, hết xuyên, giúp ích cho người, công thật chẳng nhỏ, có dùng mới biết.
Lọ con Op.40
Lọ lớn Op.80
ĐẠI-QUANG DƯỢC PHONG
47 Phố Hàng Đường Hanoi — Giấy nói số 805

THƠ MỚI

Hai thế-giới

Theo lối bài sậu tự : mực tàu giấy trắng
 Nhân ngày rỗi xuống chơi ông Tú Lãm
 Ông với tôi là bạn mới quen nhau.
 Nhà ông ở xóm dưới bên cầu,
 Giang sơn có vườn rau, giàn mướp
 Vách trơ nan, mái tranh sơ sác,
 Ngán cảnh nholkhi gặp được nghèo hèn.
 Trong nhà kín mít tối đen,
 Bên khay phiến, ngon đèn le lói.
 Tôi bước vào thăm lạ mớ trơ trọi,
 Ông đứng lên khouch vơi làm ư lương,
 Trưng buồng nui trơ vư một chiếc

giường
 Chủ mời khách tạm ngủ lưng bên khay
 Đâu tôi gối lên trông sạch cũ,
 Sách nư dùng việc đó cùng hay !

◆
 Nhân gặp tôi, ông thân vắn ló bầy,
 Than canh song chơ qua ngày, đoan
 than.
 Than nghĩ lực tuổi niên hoa tiêu tan,
 Chêc than tan sao dam mong vui.
 Hân nhơ sinh gặp bước lỡ thời,
 Kéo dài mãi quãng đời vô hy vọng !
 Truơng song thì hay rặng song,
 Nhưng khác chi cái bóng sếp mo !
 Ông nói xong con mắt lơ lơ,
 Nhìn ngon đèn cũng lơ lơ như sập tắt
 Về ầu sau lợ trên nét mặt.
 Nhắc lâu lên lại đặt xuống giường.

Trông người ông họ : hạc rơ sưng,
 Như cái chết hiện hình ra trước mắt.
 Hân học say đời, rưng nhơ vãng nghĩ,
 Bọn nhơ nhơ lẩn lượi khuất đi dần.
 Nào những người xuất thế ư thân,
 Nào những bác công thần danh tước.
 Nào những kẻ hân nhơ sơ sác,
 Nào những phường dài các phong lưu.
 Cuộc đời khi đã sẽ chiều,
 Đem hình ảnh nghìn năm, mà chôn
 theo cùng cái xác !

○
 Tôi ngồi lâu đứng lên thoát thác,
 Ra đến ngoài (thấy cảnh sắc tốt tươi,
 Lá cây xanh lấp lẩy ánh trời,
 Tiếng chim hót như vui cùng tuổi
 trẻ.
 Gió xuân thoảng, lòng xuân nhẹ nhẹ,
 Cười vui như riêng để bạn thanh niên.
 Vui này là bởi tình tự nhiên,
 Hay tuổi trẻ lên miền-dải hy vọng ?
 Ta yêu đời cho đời là trọng,
 Là vui cười, hoạt động đáng gêu.
 Ta cũng đời ran riu còn nhiều.
 Trông ra xa thấy bao điều nguyện ước
 Còn ông Tú, ông chỉ đời trôi về trước
 Chỉ nghĩ mà than tiếc đời tàn.
 Ngồi mà than thở, thở than,
 Than cái cảnh ngạn năm không trở
 lại.
 NHẤT-LINH

ANH MY-THUẬT

Hiệu Khánh Ký công-ty

3, Rue Borgnis Desbordes (Phố Tràng Thi số số cầm Hàng Trống)

Đã nổi danh ở Pháp và khắp cả cõi
 Đông-dương
 Giá Quảng Cáo
 Ảnh 13 x 18 cả khuôn và sous verre
 (theo kiểu bên) 2p.00 1 cái
 Ảnh 18 x 24 cả khuôn và sous verre
 (theo kiểu bên) 3p.00 1 cái
 Chuyên-môn làm ảnh Phóng Đại
 30 x 40 cả khuôn giá từ 5p.00 đến 9p.00
 50 x 60 — id — — 8p.00 — 15p.00
 60 x 100 — id — — 15p.00 — 30p.00
 Đại-lý : FILMS AFFA
 có ống kính rất sáng
 Gửi ảnh hay u ám, ảnh lại càng đẹp đẹp như ảnh bên Âu Mỹ vậy.

Nói ngược

Người chống tàn thời

Nhớ ngày nào, Phụ-nữ mở cuộc thi
 « kén chồng », các cô và các cậu muốn
 « nữ-hoa » đều đua nhau nộp bài dự
 thi. Đại đề người chống của phầndồng
 các cô phải có chức nghiệp và phải có
 nhiều đức tính tốt? Trông các cô khó
 tính kén chọn, lừa lọc kỹ càng thế nào,
 chứ bạng có chức nghiệp nghĩa là ông
 phán, ông thông, ông tham, ông đóc, ông
 tú, ông cử, (chưa thêm đi làm tự hiểu
 mình là có nhiều đức tính tốt thì bạn
 bầu ra đấy, có lo gì. Sự kén chọn
 trăm năm của các cô vì thế cũng có
 gì là lạ. Lại chẳng có Thu-Linh. Vì Thu
 Linh hoặc người bạn trăm năm nhiều
 điều ngất lăm kìa. Điều thứ nhất là
 phải làm ra tiền. — Muốn làm nghề gì
 thì làm — đề chỉ dụng một cách sang

trọng, điều thứ hai là phải biết thời cơ,
 nấu ăn, tính toán tiền chợ búa tiêu pha,
 thứ ba biết sửa sang nhà cửa cho có
 vẻ mỹ thuật, thứ tư biết bình phẩm văn,
 sẵn sàng cách trang sức của vợ, biết
 khâu áo sửa chỉ cho vợ và thứ năm là
 có con thì biết chăm nom tắm rửa cho
 con. Còn Thu-Linh « bấp thụ văn minh
 Âu-mỹ » suốt ngày chỉ biết nhẩy đấm,
 biết ăn mặc thật đúng mốt, biết đánh
 ten nít, biết chơi các môn thể-thao và
 biết dện phố thối, rồi lúc nhàn thì viết
 báo hằng báo hồ báo chí em nên đòi
 bình quyền, bình đẳng, đưng chịu cho
 dân ông họ áp chế, nên bắt chức Thu-
 Linh để bảo thủ cho các bạn ta xưa bị
 dân ông họ giam trong bếp khói mù.
 THU LINH

Giọng nước ngược

Gã chọi
 (Ngu ngôn)
 Chú gã chọi, cẳng to lóng chụi,
 Da cũng mào đỏ ối như vang.
 Một hôm ngất nghề lang thang,
 Sang sán hàng xóm gặp dân gã nuôi.
 Giương cạo cõ nhìn xuôi nhìn ngược,
 Bộ kiểu cẳng lao sức, ngóng nghênh.
 Con nào không tr-nh cho nhanh,
 Liền cho cái đá lăn kên, ư chơi.
 Rồi vô cảnh ra oai, cõt lạng :
 « Cũc cũc vang chuyễn nưi x : »
 « Chung bay phải biết ưi ta.
 « Anh hùng vô địch ưi lo đơm đưng.
 « Đờ chúng bay la tuông khôn khở,
 « Sống trên đời xấu hổ họ kờ .
 « Người cho ăn uống no nờ,
 « Đến khi béo tốt ngày kiangười thời .
 « Còn ta đây được ngư.đi hậu đãi,
 « Trong cuộc đời tang trải hiên vinh. »
 Đạn gá, nghe nói làm thình,
 Láng ra rồi mớ phẩm bình cùng nhau:
 « Thời kiêu hãnh, đời sao làm kờ,
 « Rờm lăm sao, rờm thế ta cùng.
 « Vênh vang lên mặt anh hùng.
 « Gá chúng một giống, ta cùng lán nhơ.
 « Đư.ưc thua cũng loac đầu gáy cẳng,
 « Chẳng qua vì hiểu thảng, vong thân »

◆ Đến trò tranh đấu thưng tâm,
 « Để đem hiến [ừ] vừ nhìn cũ. x : x : »

Gửi bạn Phong-hóa
 Chât lư h quyền luyến từ đầu,
 Khích xư xin cõ mấy câu sru này :
 Cùng chàng Tả-mỡ bấy nay,
 Trên « giọng nước ngược », rải bầy
 (truyền vui
 Bạn vẫn lại nhờ đến người,
 Tư-Lý, tên mới nưc cười làm thay.
 Đắt lên sao chẳng xem ngày,
 Không tin giờ lịch coi ngày sẽ tương.
 Nhạt giao cạo rất công bằng,
 Trong đân ngôn luận, không lường.
 (riêng lầy.
 Dưng nhữi trăm trích đấng cày,
 Pae binh lậi rớt, lại hay khoe tài,
 Đờng-Son hòa-sĩ là ai ?
 Khỏi hai tranh vừ lậ đi xiết bao !,
 Cõ lại sru ừ ừ nư...
 Cũ đầu lầy hồ trên coi xét lòng !,
 Cuộc điem bả) biết bao xang,
 Lữi vãn chơ phung ưi không nưc cười.
 Còn hơn đào đưc như ưi ;
 Ngồi than : « Phong hòa sru [ừ] lư
 chỉ l
 T. T. HẠ NHAN Hảiphong

Nếu muốn mua nhiều, lựa bán xứ, rất tốt, rất đẹp, hay nhuộm
 óac áo ra xãm, hay thay các mẫu xãm ra nhạt, ra mờ gà đề
 đủ ng vào mùa hạ, nên lại nhà **LÊ QUANG LONG 50 Hàng Cột Hanoi**
 vừa được giá hạ lại vừa được mẫu đẹp và bền, quyết không rỏi
 ngoa.

ROSE

VIOLETTE

nước hoa hiệu CON VOI

NGUYÊN CHẤT : Jasmin, Violette, nước Hoa thủy tiên

1 lọ 3 grammes 0p20,	1 l. 1p80,	10 l. 1p00
1 lọ 6 grammes 0p30,	1 l. 2p70,	10 l. 2 p00
1 lọ 20 grammes 0p70,	1 l. 6p30,	10 l. 62p'0

Quelques Fleurs, Fleur d'Amour, Rose, Menthe.

PHÚC LỢI 79 Paul Doumer à Hảiphong

Phòng khám bệnh của Bác-sỹ Nguyễn-văn-Luyện
 N° 8 Rue de la Citadelle — Hanoi
 Téléphone 804

Cơ chữa bệnh bằng điện — Cơ phòng thí-ni—trung: Chugén-c
 ủa bệnh dân bà, trẻ con. Nhà ở phố đường Thành (hay cửa
 Đông, hàng Da sau phố xe Đều) gần trường Cửa Đông Hanoi

Trong 16 năm chuyên nghiệp về nghề hội họa

Lần số cũ: đã 204 cái kiển nhà để làm tại Hanoi và các tỉnh
 Ngồi nào muốn xem k'đủ đã vẽ, xin kình mời qu'chỗ lậi Bĩa,
 số, trước là **NGUYỄN GIA KHÁNH** nay đặt là **SHUAN-ỐC**.
TOU POUR ARCHITECTURE 165 RUE LÉ LOT HANOI
 gần **TRƯỜNG THỂ DỤC**
 Sẽ xin lịnh hạ để ta các nghĩ dĩ cũ lòng tin yêu nghề vẽ của
 bản số trong 16 năm nay

.. từ nhỏ đến lớn ..

Ông Nguyễn-khắc-Hiếu gã thơ Phong-Hóa

Ông Nguyễn-khắc-Hiếu tư vị với
Triều-tướng-Tử khi xưa cho Dư-Nhượng
đánh long bào, gã thơ Phong-Hóa một
bài thơ đề công kích ông :

• Dưới ngọn đèn xanh cái hỏa lò,
Trên bàn chai bé lại chén to,
Trăm năm mộng thể hoài say liub,
Bồn bẽ tri-âm ông hện hồ !
Rầu rầu tâm năm hàn tạp chí,
Lang thang ba xứ mảnh ru đồ.
Lo đời đã lịch cho đời chữa ?
Đời khiến đầu mà ? Bác cứ lo. »

TÂN-ĐÀ.

Thơ cũng khá đấy. Tuy không có ý
tưởng gì cả, nhưng cũng khá đấy. Có
mà làm thơ đi, ông Tân-Đà, làm thơ
thì tha hồ mà uống rượu, chủ ai bảo
sao. Còn làm báo xin ông, ông Tân-Đà
4.

Làm thơ không bán được còn có thể
đem lên trời đọc cho tiên nghe, chứ
báo bán không được ở dưới trần thì
đem đi đâu được. Tiên có đọc nhật
trình bao giờ !

Sách của ông Nguyễn-nghị-viên Phạm-Văn-Uần

Ông Nguyễn-công-Tiểu không hay
khoa khoa, ông Phạm-văn-Uần cũng
không hay khoa khoa. Ông Uần không
những không hay khoa, ông lại còn là
người coi cái danh vọng như bụi cát,
huy chương như đất, bùn.

Vừa rồi ông có xuất bản một quyển
sách. Mời đọc lời chỉ dẫn trên cái bla
sách cũng đủ rõ ông là người khiêm
tôn :

• Du, Trung-Nam, Cao-Man,
Hành trình thi thảo.
22 bài liên hoàn cách
1 bài vịnh chùa Non Nước
3 câu đối đề cao diếu. »

Các bài trên làm vào hồi tháng tám
năm Nhâm-thân Hoàng hiệu Bảo-dại
thất niên (Septembre 1932).

Phụ thêm một bài thơ của một người
cảm ơn tặng lại.

Soạn giả

Nguyễn-Bác-ký-Nghị-viên.

Mộng thường đề tam bạng kim tiền.

Phạm-Văn-Uần

207 Rue Tiên-An 207

Tonkin - Bắc-Ninh

Ông Uần cần thận quá !

Ông biên số nhà của ra, sao ông
không nói rõ nhà ông có mấy gian, có
mấy cửa sổ, có mấy cửa lớn ... nữa có
phải là rõ ràng hơn không.

MỚI ! ĐẸP !

Có nhiều kiểu chữ rất mới !

In rất đẹp !

Lại giá đặc biệt !

Nhận in đủ các sổ sách, báo
chí, quảng cáo, danh thiếp, v. v.

Imprimerie Moderne

62 Rue des Changeurs - Hanoi

Télé. N° 386

Tiệm Đức Thăng

Bán thuốc lão

148, Boulevard Albert 1er Hanoi

Nhưng điều hay nhất là ông dâng
bài thơ của một người cảm ơn ông
ngọt lại. Thơ rằng :

« Ngắm xem nào thể cõi trần ai,
Ai được như ông đủ mọi tài.
Y học Kỳ-Hoàng theo nét đất,
Địa môn Quách-lả thấu cơ trời.
Bác-ký-Nghị viện trướng hai khố,
Nam-Việt danh nhân dễ mấy người.
Chẳng quản tài sơ cùng thứ thiên
Nôm na mấy chữ (tặng kben ngời). »

Ông Uần khiêm tốn thật. Ông đủ mọi
tài, ông làm thuốc, ông làm địa lý, ông
là thi-sĩ, ông là nghị viện dân biểu. Song
ông có khoe ông có tài đâu, ông chỉ
mượn tay người khác khoe ông thôi.

Ông Vũ-dình-Long

Vừa mới đến trước cửa Tân-Dân-Thư-
Quán, đã được cái bản hạnh gặp ngay
ông chủ hiệu. Hai con mắt nhanh trong
cái khuôn mặt tròn, như lộ vẻ vui
mừng.

— Ông vào mua sách.

Rồi ông cho vào mấy giấy sách :

— Ông mua gì ? Chén thuốc độc.

— Tôi không giâm. Để ông dùng.

Ông chủ hiệu ấy là ông Vũ-dình-

Long. Ông Long là một người có tài
Một là ông có tiền, có tiền tài. Hai là
ông có tài viết kịch. Kịch ông xuất bản
nhiều lắm, nhiều lắm nghĩa là có hai
quyển : quyển «Chén thuốc độc» và quyển
«Đa ân lương giám» Kịch của ông hay lắm,
hay lắm nghĩa là người ta đọc xong lại
quên ngay.

Ngoài hai cái tài ấy, ông lại còn có
tài dịch sách, in sách và buôn sách.
Thành thử ra ông không cần đến ai.
Ông ngồi làm sách, hay dịch sách, ông
in ra, rồi ông lại bán cho ông đọc, kể
cũng tiện thay ! Mà của ông lợi nếu
ông không đọc thì cũng chẳng ai đọc cho
ông.

Nhưng cũng vì thế mà ông có tài, có
tiền tài.

TỬ LY

Bản báo có nhận được bài sau đây của
ông P. T. D. xin đăng nguyên văn như
sau này :

Ở kinh đã về

Tôi vừa ở Trung-kỳ về, được xem tập

Phong-Hóa ngày 3 Mars, thấy có đăng
in tôi về Huế làm... thừa-phái. Tôi rất
lấy làm băn-bạn được quý-báo lưu-ý
đến lòng cái hành-tung nhỏ-mọn của
tôi. Tiếc thay, từ khi vô theo ngọn trào
phóng-lãng (nguyên-văn), tôi đã thoát
hắn ra ngoài hình-dịch (lại nguyên-văn)
mất rồi. Nay các ngài cố-ý muốn xoay
cho làm «việc quan» thì thôi cũng phải
xin vàng. Xin vàng, nhưng không dám
vàng làm thừa-phái mà cố xin lấy một
chân. trợ-biện. Không phải vì trợ-
biện cao hơn thừa-phái vài bạc đàn,
Chỉ bởi lẽ làm trợ-biện không có trách-
nhiệm gì mà cái phần việc ấy, thưa các
ngài, thú lắm.

PHÙNG-TẮT-ĐẮC

Phong-Hóa tặng sách các nhà cho thưởng về kỳ thi chọn dân-biểu

a) M M Phạm-Tá : chủ hiệu thợ nhuộm
Bờ hồ chợ : 5 lọ thuốc làm áo đi mưa
không ướt, 5 lọ thuốc tẩy lưa, Dégrais-
sage un complet, raộm không 5 cái áo
đàn bà.

b) Vũ Đổ - Thìn : 1 lọ Pulmogénium
thuốc ho người nhón, 1 lọ sirop Innova
thuốc ho trẻ con, 1 lọ Gastron thuốc
đau dạ dày,

c) Lê-Độc-Phú : chủ hiệu Lạc Xuân
Hôtel 55 phố hàng Bông sẽ thiết 1 tiệp
rất long trọng do một người đầu bếp
trừ dịch sữa và chủ nhón tiếp.

Sau khi dự tiệp ở Hotel Lạc xuân
M. L. Chủe chủ sở cho thuê xe và đôn
đám ma 22 Takou sẽ hiến một cuộc tiệp
khiến quanh thành phố Hanoi bằng ôtô.

d) Sở về kiều nhà Nhuận-Độc : 168 phố
Lê-Lợi, sẽ săn lông về không lấy tiền,
không những cho người nói dùng mà
lại về cả cho những bạn người ấy nữa
trong 1 thời kỳ là 3 tháng.

e) M. Khánh-Kỳ : Chủ hiệu chụp ảnh
Studio Photo phố Borgnis-Desbournes,
bức ảnh phóng đại 50x60

f) M. Tư-ngọc-Liên : số 78 hàng Gai:
12 chai nước bở giá 24p.

g) M. Vạn-Toàn : số 95 hàng Đào : 1 đôi
giày.

h) M. Đông-Mỹ : số 54 hàng Giấy, mạ
lại 1 cái xe đạp và chữa xe đạp không
lấy tiền trong 1 thời kỳ là 3 tháng.

(Còn nữa)

.. Bàn ngang ..

Ồi ! ngán thay thế sự ! ngán thay thế
sự ! Có đời thừa nào mà dân ông đàn bà
cùng đũa nhau mà chông vớ !
Nào ai là người lo cho phong hóa, nào
ai là người coi tri thức, có tư tưởng, ta
nên hỏi lo cho chị em biết rằng trong tư
đức, chị em đã mất cả dụng-linh hạnh-rời.
Con gái nên nếp-tàu có phép ăn vận gọn
gàng mà nhậy mùa, cưỡi không con thên
thơ e lệ, mà không có mấy người lấy thế
làm sáu hồ cho phong hóa, luôn thường
nữa. Thật là dồng chà.

Ồi ! ngán thay thế sự ! ngán thay thế
sự ! Có đời thừa nào mà dân ông đàn bà
cùng đũa nhau mà chông vớ !

Nào ai là người lo cho phong hóa, nào
ai là người coi tri thức, có tư tưởng, ta
nên hỏi lo cho chị em biết rằng trong tư
đức, chị em đã mất cả dụng-linh hạnh-rời.
Con gái nên nếp-tàu có phép ăn vận gọn
gàng mà nhậy mùa, cưỡi không con thên
thơ e lệ, mà không có mấy người lấy thế
làm sáu hồ cho phong hóa, luôn thường
nữa. Thật là dồng chà.

Người Tây phương ưa có câu : «linh hồn
trong sạch, thân thể cường tráng.» Nhưng
ta, ta có cần gì đến lời nói của người Tây
phương, ta không phải là người Tây
phương kia mà !
Ta cần gì phải thượng võ. Xưa ta không
chuyện võ, bây giờ ta cứ theo lối cũ mà
đi, đi về con đường thoái bộ, ta mới phải
là ta. Còn làm cho linh hồn trong sạch,
thân thể cường tráng, là điều không đáng
kể, thế thao là việc không đáng nói, vì điều
đó, việc đó chỉ có đưa ta lên con đường
văn minh, mà ta đâu có cần văn minh

TỬ-LY

Giải thưởng về cuộc thi chọn dân biểu

Chủ nhật này sẽ có cuộc bảo cử
một ông nghị viên mới.

Không cần nhắc thì các bạn có
quyền dĩ hầu cũng hay rằng :

Bây giờ không phải là lúc có thể
hững hờ, lạnh nhạt được.

Bây giờ không phải là lúc tiền
tài có thể thảng được tài trí.

Bây giờ không phải là lúc cũ
thảng được mới.

Bây giờ không phải là lúc người
này ngáp hay gật thay được
người hoạt động, cứng cỏi

Bầu một người có cần trọng thì
rồi bầu trăm người mới cần trọng
mà sau đây mới có một nghị viên
đáng trọng.

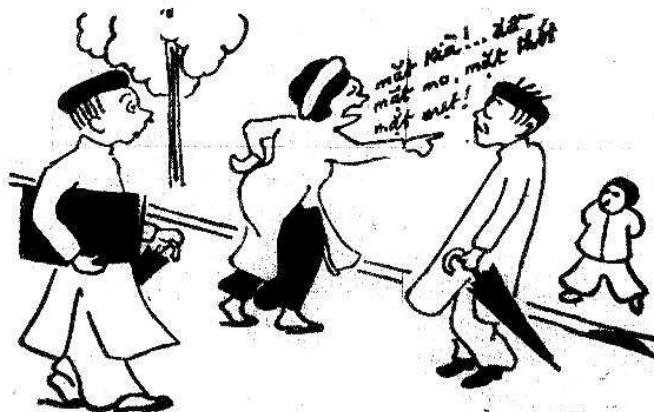
PHONG-HÓA

Kính cáo độc giả

Bản báo nhận được một cái ngân
phiếu 3p00, số 009, 026 (059) đề ngày 9
3.33 ở Haidoung gửi lên, mà không
thấy đề tên người. Vay ngài nào gửi cái
ngân phiếu đó làm ơn cho nhà báo biết
tên để tiện vào sổ.

PHONG-HÓA

Lo...

ĐONG ĐON

Ông đi trưng cử làm bầm : Ấy thế mà người mai mĩn phải thay mặt ông đàn ông đấy !
(Lời của Ngâm)

VUI CƯỜI.

Cuộc thi vui cười

Của NDH Phải biết cách xưng hô

Buổi học thầy đố.
Thầy: đầu roi mây chỉ vào sách trò:
— «Thánh là ông Thánh».
Trò bắt đầu lắc như người phụ đong:
— «Thánh là cụ thánh».
Thầy: trợn mắt, quát:
— «Thánh là ông Thánh».
Trò vẫn điềm nhiên gào:
— «Thánh là cụ thánh, thánh là cụ thánh!»

Thầy vật luôn một thời:
— Hừ! liên học lễ nhĩ hậu học văn, tao bảo mày thánh là ông, ông thánh mà mày không nghe à?
Trò suy t soa, mếu máo:
— Thưa thầy có má, nhưng thầy gọi thánh bằng ông, còn t còn ít tuổi hơn thầy nhiều, thết tướng nên gọi thánh bằng cụ mới phải!!!

Của NTT Khâm-thiên
Quan Tham cứng cổ hơn quan Hán
Mợ Tham xem Phong hóa số 30 đến
bức tranh dự thi về «quan hàm đang
ngồi gõ trống hái, bà hân vợ được tâm
bộ rầu dè lời về lịch xếch» mợ tham liền
vội mang đến chỗ cậu tham ngồi, hỏi:

— Cậu có biết quan hàm này người ở
đâu không?

Cậu tham giả nhợt:
— À, quan ấy ở phố Khâm-thiên đấy
mà có quan ấy đặt mới chịu t x, chả
phải tay tôi!

Mợ tham — Thế tay cậu thì cậu làm
thế nào?

Cậu tham — Nếu phải tay tôi thì tôi
bảo mợ có lời tôi về thi tùm tùm mà lời
con cháu hơn là làm rầu.

Của Đ N Nam-Định

Lý sự xã Khán

Bố xã bị thừa ở huyện về tội lấy mác
đám chết con chó của người hàng xóm,
nó định cắn bít ta.

— Sao anh lại không lấy cán mà đánh
nó?

Bố xã gãi tai, nói:
— Băm quan lớn, giá nó cần đảng
đuôi thì con cũng lạy cán mà đánh nó.
Song nó lại cần cán đảng mồm kia a.

Của N L T Nam-định

Cải trắng nói láo

Cậu Ông con ông nghị Bướm mới nói
bếp bệ. Một hôm — u nó bẻ sang hàng
sôm chơi. Mấy cậu đọc nhật trình lấp di
lấp lại hai chữ «nghị gặt» lro g tờ báo.

Rồi cười ầm ầm. Cậu Ông lấp di lấp lại
hai chữ không quên.

Đến nhà vừa gặp nghị Bướm đi họp hội
đồng về, cậu vừa cười vừa reo

«Nohi gặt! nghị gặt!»

Ông bố tung hứng ra mắng: «cải trắng
nói láo!» Cậu lại học thuộc được câu cha
mắng.

Hôm sau quan nghị ra hội đồng, đương
mang phùng cổ bàn về vấn đề: «Xin ban
phẩm hàm cho các nghị viên».

Nghị ta được quan Thống hứa đề xết,
lấy làm đắc ý lắm. Hâm hăm về nhà.

Cậu bé ra đón. Vừa thấy mặt, cậu bé lắp
ngay câu hôm qua:

«Cải trắng nói láo! cải trắng nói láo!»

Của N M T Hànam

1 — Ốc Trề

Trời nắng, Bò theo cha ra công hòng
mát. Thấy ao, nó muốn lội xuống tắm.

Cha nó cười, rồi bảo:
«Ao sâu lắm, con à!»

Ba ngạc nhiên: «Thưa thầy, thế sao con
vội ở giữa ao, mà nước chỉ đến bụng?»

2 — Khéc Tán

Mợ — Nay cậu, làm lúc em chỉ muốn
làm đàn ông.

Cậu — Gàn lắm, làm đàn ông để làm
gì?

Mợ — Để may quần áo rất đẹp cho vợ

Của N V T Hanoi

Nuôi rắn

Bản tiên sinh có tình ưa khoe mình
sạch. Một hôm đang ngồi nói chuyện với
bạn, ông bạn nhân thấy ở cổ áo có con rắn
bò như nhích, vội vàng đi lấy Tiên sinh
hốt hoảng quát to:

— Ấy chét! con rắn tôi nuôi.

N V N Hanoi

Có tật rất mình

Cô Mèo mồm hơi mèo, cô nuôi được
một con mèo trắng rất đẹp. Hôm đó, vì
mèo vào sục trong bếp nên mồm hơi nhọ.

Nhân lúc đó, cô Mèo để mèo vào lòng rồi
lát dũa vào mồm nó và hỏi:

— Mồm mày sao thế?

— Mèo...!

Túc minh có quạt mèo xuống đất.

N T H Hanoi

Nói khoác chuyện mồm

Một hôm anh Ất bảo anh Giáp rằng:

«Tôi cố bước rang hai chân sang bờ bẻ
rồi nhấc hòn núi lên, bắt được con cá to
ăn hai năm mới hết!» Anh Giáp lấy làm

lạ liền bảo Ất giải nghĩa cho nghe. «Ngày
nhỏ, tôi rang hai chân sang bờ bẻ núi
non bộ, rồi nhấc hòn núi lên, bắt được
con cá ăn chiều ngày ba mươi tháng
chạp cho đến sáng mùng một ta mới hết,
thế là chả hai năm là gì.»

Của N Đ T

Bé cái nhảm

Một cậu bé nghĩ học về nhà què ăn tét.

Trước bán thờ, thầy cậu vừa xup
xuống lễ, vội vàng cậu chạy lại, hai tay
lì trên lưng cha, nhân mạnh một cái,
hai chân xoạc rộng, miệng nói «xối lè»
nhành như cắt, vừa cắt mình đưa qua
lưng thì ông bố ngã lăn khèo trên
chiếu.

Câu đối dự thi

Của P X P

Bọn đi châu lều cày me, sợ chết cha,

THI VUI CƯỜI

Danh sách

Có L H Sa'gon : 1 bài — VTK 1 Go-
cóng : 3 bài — O O NBD Bol V. H'a :
2 bài — NTN Doudart de Lagrée Ha-
noi : 1 bài — N X N Hanoi : 1 tranh, 2 bài
— Đ B H Hópita' chinois : 5 tranh, 4 bài
— H B Landais Hanoi : 1 bài — NVN
Đức-khánh Hanoi : 2 bài — Kgm Bích
Hanoi : 4 bài — DVC Vuplane : 2 tranh,
5 bài — N V T Ngô huyện Hanoi :
2 bài — NV N Sup. Sơn-tây : 2 tranh
— N M Sơn-tây : 1 tranh — N M T.
Kinh Đông Hà-nam : 5 bài — NK O Nam.
ba Thái Bình : 6 bài — N L H Quy-
phủ Nam-định 7 bài — Bít sích Ng-xuân-
Hy : 1 tranh 3 bài — D N T Route de Huế
Hanoi : 9 tranh — Do Menchi Nam-định,
ranh, 6 bài — ND H Ngô Huyện Vinh,
bài — V L C Khâm-thiên : 6 bài — HVT
Hưng Hóa : 5 bài — D X T Colon Hanoi :
10 tranh, 4 bài — DN Cí ne at H'íp'ong :

Tranh dự thi — số 26

Cuộc thi xe không bánh

5 bài — D V L Hội-an : 1 tranh 3 bài —
Na-ira Bd. Henri d'Orléans 6 bài — L V X
Charbon Hanoi : 1 tranh, 5 bài — N L D
Commerce Hai-duong : 4 bài — Đ K N
Marché Lạng-son : 3 bài — N Q T Route
de Huế Hanoi : 4 tranh 8 bài.

THI CẦU ĐỐI

Danh sách

Có TN Nam-định : 2 câu — O O N BK
Phù-lưu Thái Bình : 2 câu — V T P Phù-
lưu Thái-bình : 3 câu — L M T Nam du-
thương Hà-đông : 2 câu — Đ P V Sau-
mure Hanoi : 1 câu — Đ Đ chân cầm Ha-
noi : 1 câu — N V T Hàng-thoa 4 câu
— N K S B... 4 câu — P X P Bach-
mái : 3 câu — N L T J Ferry H'adong :
2 câu — T V T Anthi Hưng-gén : 5 câu —
Đ T Charner saigon : 3 câu — Đ V K soie
Hanoi : 5 câu — T N M Balances Hanoi 12
câu — T V. B IC Hanoi : 6 câu — VN
Đông-ba Huế : 7 câu.

Mùa nực nặc nay xin giới thiệu các ngài
thủ phẩn Purblanc để đánh giầy mũ. Nó
có đặc tính là: rất trắng vì chế toàn bằng
nguyên chất Blanc de neige, sẽ đánh qua
cũng đủ trắng một tuần lễ, không thôi tay
không hại vải, không bắt bụi, kỵ đấm.

Mua buôn hỏi M.C'ung 7 Phố Nhà Thờ (Lamblob) Hanoi
gần rẽ ra Hàng Hải

Vẽ ảnh truyền thần bằng than hay mực tàu
Thật giống, thật khéo Không phai màu

ảnh

50 x 60

2p90

Ở xa xin gửi ảnh mẫu về cho

M. TRƯƠNG-TRONG-BINH

Office Indochinois du Travail

81 Route Mandarine Hanoi

Có nhận gửi hình ở các nơi theo lối Hà-hoa giao ngân.

BÓNG NGƯỜI XƯA !

Trong căn phòng đọc sách, êm đềm ấm áp, phảng phất mùi hoa, Quán Hiệp ngồi ngả trên « di-văng » một tay để trên tập giấy, một tay bỏ thông, hai mắt lơ đãng, mơ mộng như theo đuổi một cảnh đời xa xôi.

Một lúc chàng đứng dậy, nhìn chung quanh mình những trống sách yêu quý đã làm cho tâm trí chàng nhớ biết bao ước vọng viên-vọng, những đóa hoa đã đem sắc hương tô điểm những phút xa xôi đó chẳng bao giờ lại nữa...

Rèm buông rung động, Quán Hiệp vẫn trầm ngâm vô vẩn, không biết Lê-Vân bước vào.

Lê-Vân sẽ đến sau lưng, để tay lên vai bạn hỏi: « nghĩ chi thế? »

Quán-Hiệp quay lại cười: « Kia anh Vân! Anh đến bao giờ thế? »

— Tôi vừa mới đến, anh làm chi mà ngăn người ra như vậy? À hôm nọ, anh lên Áp sơn có vui không? »

— Vui lắm anh ạ, anh ngồi chơi.

Hai bạn kỷ thuật là bút, nhìn nhau sẽ mỉm cười, ngồi yên lặng như để ngắm cảnh ngày thu đẹp đẽ như chảy...

Lê-Vân, Quán-Hiệp đương cùng nhau giải bày cảm tưởng trên làn khói 'huộc bay, thì rèm buông sẽ vén, một nữ lang, nghiêng mình bên cửa, để lộ khuôn mặt trái xoan, nước da trắng mịn, hai mắt bồ câu sẽ nhìn, như đợi chờ...

Lê-Vân Quán-Hiệp đều đứng dậy, Nữ lang thong thả bước trên thảm đi vào, sẽ cúi đầu:

Quán-Hiệp nói: em Liên!

Lê-Vân nhìn Ngọc Liên, người nhỏ nhắn, áo mũ hồ-thủy, quần lụa trắng, đẹp thướt tha ẻo lả.

Quán-Hiệp giới thiệu:

— Anh Lê-Vân, Ngọc-Liên người em họ tôi.

Ngọc-Liên mà ứng đồ, cúi nhìn mũi giày, mỉm cười.

Quán-Hiệp kéo ghế, để lại đến mời ngồi.

— Thôi, thưa anh, em bảo hôm nay mát trời, tý nữa anh đến chơi để cùng các em đi Hồ-tây, nhân tiện anh cho em mượn ít nhật trình.

— Vâng, em về thăm bộ, anh xin vâng. Quán-Hiệp đi lấy nhật trình. Ngọc-Liên lại gần bên pha lê sửa lại đĩa hồng nghiêng, Quán-Hiệp quay lại cười:

— Bơ bea em gửi cho anh hôm qua đẹp quá, hôm nay sắp nở cả.

Một nụ cười kín đáo nở trên môi Ngọc-Liên đó lắm, chẳng kém chi cánh hồng nàng vuốt ve...

— Anh cho em về.

Ngọc-Liên cúi chào Lê-Vân Quán-Hiệp lui ra. Đến gần cửa, Ngọc-Liên lại quay lại, nhìn Quán-Hiệp, con mắt ngây thơ dặn:

— Anh đừng quên nhé!

Là rèm cửa xuống, hai bạn đứng lặng yên vô vẩn.

Lê-Vân ngồi xuống, ngẩng đầu lên nhìn Quán-Hiệp, quán-Hiệp đứng, tựa bàn, tay nghịch bóng hồng, ra chiến nghĩ ngợi, rồi như đáp lại câu hỏi không lời của bạn, thong thả nói:

— Anh Vân, có lẽ bây giờ anh mới gặp em Liên tôi đây này? Em tôi đây, Vâng, độ ba tháng nay, mọi tôi ở trên Áp về, tôi đến thăm, vào bước vào, tôi

rất mình, ngộ Kim Loan sống lại. Lê-Vân nhìn quán-Hiệp nói:

— Giống thật anh ạ, lúc này tôi cũng lấy làm lạ lòng quá.

— Nhưng Kim-Loan quả chết rồi, nhưng sao có người giống g thế. Tôi đứng đây, trong lòng sôi nổi bao, cảm tình... Mọi tôi tưởng thấy người lạ tôi ngỡ

ngắn, nhưng anh đã rõ, thoát nhìn nàng, tôi như gặp được người xưa mến tiếc, mọi tôi cười bảo rằng: Em con đây, này em Liên chào anh Hiệp đi!

Nàng như không lấy làm lạ, sau tôi mới biết, nàng đã xem ảnh tôi nên bạn ra ngay, sẽ mỉm cười chào, rồi để khung tranh vào nhà gọi pha chế.

Uống nước, mọi tôi kể lại, tôi mới rõ câu truyện nàng:

Ngọc Liên là con một ông Phủ, bà mẹ Liên có một mình nàng, chẳng may mất sớm, sau ông Phủ cũng qua đời, nhà

bần bách, lần hồi mãi, sau phải đến ở nhờ ông bác làm Bộ-chánh cùng tỉnh với cậu tôi.

Mọi tôi hiếm hoi nuôi được chút con gái, thấy Ngọc-Liên ngoan ngoãn và tình cảm thế, thương mến lắm, coi như con đẻ, muốn cùng ở để làm bữa làm bạn, ông bác cũng nể lời, từ đấy mọi tôi đi đâu cũng có Ngọc-Liên.

Tôi nghe truyện thương nàng quá

đôi, mà tôi lại tự hỏi, sao có người giống Kim Loan thế?

Trước nàng cũng có chút e-lệ, sau dần cư xử rất tự nhiên, coi nhau như anh em, nàng rất thông minh, xét đoán ít khi nóng nảy, có những ý tưởng không cao xa nhưng hay đẹp như dáng điệu nàng, nàng nói rằng thuy-mị: câu truyện rất có duyên, mà tôi chỉ thấy rằng cười nửa miệng hơi để lộ hàm răng như ngà, cái cười ỹ nhị mà hơi buồn đau...

Lê-Vân ngồi yên để quán-Hiệp yên sống quãng đời di-văng nhưng biết bao liên-lạc với bóng người xưa qua...

Mãi Quán-Hiệp như mãi miết nhớ lại nụ cười âu yếm đã yên ả chàng trong những phút buồn buồn, nhưng...

Quán-Hiệp ngẩng lên nhìn bạn nét mặt có vẻ hơi rầu rầu, Lê-Vân ngạc nhiên vội hỏi:

— Sao anh?

Quán-Hiệp ngập ngừng đáp:

— Không có chi anh ạ... nhưng... Tôi thường xét kỹ tôi lắm, trong những lúc ở ng nằm hàng bãi, bay khi ước ao mơ mộng, tôi vẫn hiểu tôi, tuy có khi tôi không tự chủ được nhưng vẫn giữ được tư xét đoán thận trọng, hiểu thấu tâm tình tôi. Anh cũng biết, tôi không thể tự dối tôi được, tuy đó là cái khổ, nhưng còn, đi các cái vui là tri vẫn sáng suốt không lầm.

Lê-Vân cười nói đùa:

— Kết luận bài thơ tôi này ra sao? Quán-Hiệp lần nữa ngắm bó hoa thong thả nói:

— Ấy bây giờ tôi không rõ nữa. Tôi không phải là bối rối nữa, nhưng tâm hồn tôi bị lôi kéo đã lâu ngày mà tôi không rõ rồi tôi sẽ ra sao. Tôi không được cái thú ở ngoài cuộc mà ngắm.

Lê-Vân ngắt:

— Anh yêu...

Rồi ngừng lại nhìn vào mặt Quán-Hiệp mà cười.

Quán-Hiệp rất mình:

— Yên... Ấy à?

Nói xong ngồi xuống thân người ra.

Lê-Vân nhắc:

— Anh, sao nữa.

Một lúc quán-Hiệp như đã tự trấn định được, kể nốt:

— Từ đó, chúng tôi rất thân nhau. Ngọc-Liên mới mười bảy, tôi coi như em gái quý. Nhưng trời ơi, sao Liên

giống Kim Loan thế, Kim Loan thì ngày giờ vui vẻ, Liên đã qua cảnh khổ, nét mặt có buồn, cái vẻ buồn dịu dàng mà lại ước ao toácang thấy trên mặt Kim-Loan, ôi cái vẻ buồn dâm thắm của Kim Loan lúc sắp từ giã cõi đời!

Liên ngày nào cũng đến chơi với tôi. Kia anh Vân, chỉ gần cửa sổ nhìn ra nhìn ra vườn, ấy chỗ Liên ưa ngồi, Liên đến mượn sách, nhật trình, hay đến nói truyện chơi, mỗi ngày tôi mong đợi Liên, tiếng nói Liên, dáng điệu Liên như bớt nỗi quanh bịu trong phòng sách. Liên về, tôi vô vẩn, như nhớ nhưng mà bối hận.

Xa Liên, hình ảnh Kim-Loan lại hiện ra trước mặt, một cách ứ đọng ghiết tha như lờn tui. Tôi cố quên Liên, trong những phút tĩnh tịch, tôi đem hết lòng âu yếm để ứ ập mảnh hồn Kim Loan, mảnh hồn không còn ai tưởng vọng tiếc than. Tôi đã quyết không quên Kim-Loan, không quên những ngày cùng Kim-Loan vui sướng, tôi lắng tai nghe lời Kim-Loan thổ lộ, tôi tưởng tượng khuôn mặt đôi mắt Kim-Loan, dáng điệu nàng, tôi lại sống cái ngày sâu thẳm tôi cùng Kim-Loan vĩnh biệt.

Bỗng trong mây mộng mờ ám ấy, hình ảnh Liên rực rỡ làm phai nhạt bóng Kim Loan.

Lúc đầu, tôi cố xa hình ảnh Lê-Vân, để giữ gìn hình ảnh Kim-Loan khỏi phai nhạt. Nhưng Kim Loan, Ngọc-Liên giống nhau thế. Tôi càng nghĩ đến Kim-Loan để yên ả Kim-Loan thì bỗng chốc, chào ôi, không phải với Kim-Loan tôi cầu nguyện, Liên hiện ra, trong đám mây bay sẽ mỉm cười.

Quán-Hiệp ngắt lời, hai mắt đăm đăm nhìn ra cửa sổ, bóng sẽ chiều.

Trong buồng yên lặng, một lúc sau như người sam hổ, quán-Hiệp run run sẽ tiếp:

— Anh Vân ạ, tôi vẫn tự bảo tôi mến Ngọc-Liên như em gái rất quý nhưng sợ Liên giống Kim-Loan thế, nhưng tôi sợ những mơ mộng ngày xưa cùng Kim-Loan ám ảnh lòng tôi, tôi như muốn cùng Liên gần gũi sẽ chia. Tôi sợ...

Đã ba năm nay, tôi bầu bóng Kim-Loan lửa lòng như tắt, nhưng biết Liên, khiến trong đồng tro tàn lại bùng tia sáng.

Tôi còn nhớ một buổi sáng kia, tôi giậy trưa. Lúc tôi xuống phòng sách, Liên đã đứng bên cửa sổ nhìn ra vườn. Tôi vào Liên không biết, tôi nép sau rèm ngắm.

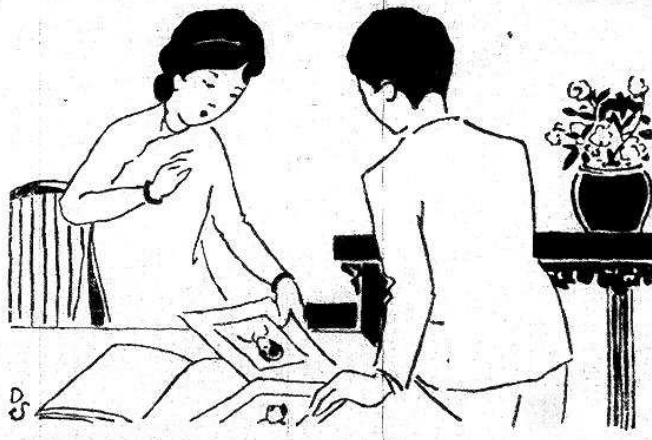
Hôm ấy, Liên mặc toàn trắng, đo tóc trần, cái lược ngà, đứng ngả người bên khung cửa. Ánh sáng mặt trời mới mọc thướt tha trên đầu nàng như làn bụi vàng phấp phới bay, hai má nàng mơn mớn hai mắt long lanh như hạt sương trên cánh hồng. Nàng khẽ ngừng đầu lên nhìn đi chim đang riu rít rồi sẽ đưa chiếc tay nhỏ gỡ làn tóc sỏa trên cổ trắng ngần.

Tôi biết mà tôi mừng xin im Loan tha thứ, tôi biết hình ảnh Kim-Loan mờ ả không sao thắng nỗi Liên, mười bảy cái xuân xanh chan chứa...

Liên thấy đồng quê quay lại cười bảo tôi

— Sao anh ngủ trưa thế, anh lại xem, hôm rày trời đẹp quá.

(xem trang sau)

BÓNG NGƯỜI XƯA !

(Tiếp theo trang 7)

Tôi lại gần Liên cầm lấy tay tôi hỏi:
— Đẹp không anh?
Tôi trông nàng cười:

— Trời định thi với em đấy.

Má nàng berti đỏ:

— Thế ai được hở anh?

Tôi cúi gằm sẽ nói: « Em Liên ».

Nàng cười, lướm tôi một cái, mi mắt nàng đập hơi mau.

Càng ngày tôi cùng em Liên càng quý mến nhau, nhưng không có chủ chỉ ra ngoài lễ phép. Mỗi khi nàng ở đây thì tôi vui sướng, vắng nàng tôi bàng hoàng bình ảnh Kim-Loan lại đến ám tôi, tôi hồi hán, vui mừng rồi tôi không biết tôi yêu Kim-Loan hay Ngọc-Liên. Lòng tôi bối rối lạ lùng, sinh ra vợ vên. Làm lúc quên hẳn cả Ngọc-Liên ở đó, có khi Liên gọi hai tiếng tôi cũng không biết. Nhưng lúc ấy Liên nhìn trông trọc tôi, mặt rất buồn rầu như trách giận, không sao tả được.

Một hôm nàng ngồi đọc sách, tôi đương vắn vơ tưởng Kim-Loan còn sống ngồi đó, buột mồm gọi: « Em Loan ».

Ngọc-Liên giật mình:

« Kia anh gọi ai ? » Tôi bối rối không nói ra sao, chỉ cười, Liên như không bằng lòng, cáo từ xin về. Hôm sau nàng không đến, tôi vội lại thăm, nàng vẫn cười chào, nhưng mặt có vẻ thiết tha, lúc đó, cái bối tôi quên Kim-Loan, so với cái bối tôi làm kém vui Liều thật một vực một trời.

Quần-Hiệp nói xong, sẽ ngập, rồi điềm nhiên như người ngoài cuộc, nói:
« Anh Văn ạ, không có cái chi lẽ lắm giải được, ngày qua, mà tính tình ta tưởng cũng núi sông vãn viễn, mỗi lúc một đổi thay, ta không thể tự chủ được, mà ta cũng không thể dứt đảm lược để yêu boai hay thương mãi, ta sống, rồi ta quên, ta muốn quên, đời ta bắt buộc phải quên. G ó thời qua, hẳn buồn ta hay... »

Trong căn phòng yên lặng, bóng chiều thoáng lướt...

Bỗng Quân-Hiệp quay lại nhìn đồng hồ vội nói: « Gần năm giờ rồi, tôi xin phép, tôi phải đến... »

Liên Văn cười đứng dậy. Hai người cùng ra.

... Khóm hồng đã nở...

Chờ thu âm áp, trên con đường Hồ-tây, Ngọc-Liên và Quân-Hiệp trong thẳ nước dâng trước đưa em bé chạy chơi.

Cảnh đẹp soi Mặt trời sắp lặn, phía đông đã mờ tối, mặt hồ bao la, đường đi như giải lụa quanh co.

Chàng chúa Trấn-vô như rung động hồn chiều, làn khói xanh phảng phất tỏa trên giáng cây xa tít...

Trời đã tối, gió khẽ thổi, giầy da kêu sột sạt.

Đường vắng, trăng đã rõ, vài con rế ai non kén, cánh thềm phản ánh mặt Ngọc - Liên đi sát với Quân - Hiệp rẽ vào chùa Trấn-quốc. Lên con đường nhỏ, Ngọc-Liên, Quân-Hiệp từ từ đi, ngắm ảnh sáng trong thu phảu chiếu lên công cửa lãn khuất bên giếng cây đen, như tòa thần cổ.

Bỗng Ngọc-Liên kêu một tiếng, ôm chặt lấy tay Quân-Hiệp: con nhai nhẩy qua chân nàng, chiếc giày nhỏ nhẵn hẳn xa. Ngọc-Liên ngã hẳn mình bên vai Quân-Hiệp.

Quần-Hiệp cúi xuống hỏi: sao em?

Ngọc-Liên vừa ngẩng lên cười, môi quần-Hiệp Ngọc-Liên gần sát...
Chữu thu âm áp, trăng thu dịu dàng...

Quần-Hiệp không sao quên cái phút chứa chan tình cảm, hai linh hồn bỗng nán chào đời nhụy hương...

Rèm hồng vén, Ngọc-Liên vào, quần-Hiệp đứng giây, hai người có vẻ ngược ngửa bên lên.

Má Ngọc-Liên hây hây đỏ, nàng lạ càng xinh đẹp bởi phẫn. Ngọc-Liên lại gần bàn giấy nhắc vai cuốn sách hỏi:
— Em tìm mấy cuốn tạp chí.

Bỗng trong tập giấy rời ra chiếc ảnh nàng liên cầm lấy, nhia qua, quần-Hiệp với chạy đến, định lấy lại nhưng...

Ngọc-Liên đã xem rồi, từ từ để xuống bàn, nét mặt rầu rầu tái hẳn mà đẹp một vẻ âm thầm rất đổi lên thương.

Một lúc nàng ngẩng lên trông quần-Hiệp con mắt thật tuyệt vọng, mà say sưa, rồi hai giọt lệ lừ từ nhỏ...

Quần-Hiệp trong gia bối hời, lại gần Ngọc-Liên, cầm lấy tay nàng lạnh ngắt, bản ni:
— Em Liên!

Ngọc-Liên như kiệt sức, không thể gương được nữa, gục vào vai quần-Hiệp.

— Anh ơi... Em khổ quá!... lời nói nghẹn ngào thâm thiết. Quần-Hiệp dịu Ngọc-Liên đến « đi-văng » Ngọc-Liên gục xuống đầy thốn thục quần-Hiệp quỳ xuống thăm, cầm chặt lấy hai tay bạn:

— Em Liên...

Ngọc-Liên rên rỉ:
— Em thăm, em nhâm... anh rời em, trời ơi!

— Không em ạ, em không nhâm mà nào anh có rồi, em...

Đấy là anh người đã chết ba năm trôi rồi. Em xét cho, Kim-Loan chết, nào còn ai sối thương, chẳng là còn lại lắm ảnh mờ...

Quần-Hiệp nói đến đó như hồi hấu với người đã khuất, lặng im một lúc.

Ngọc-Liên đắm đắm nhìn Quần-Hiệp:
— Kim-Loan là người bạn qui anh mới biết trong mấy tháng, rồi số phận chẳng ra sao, anh đã định hôm nào nói truyện với em, muốn cùng em sống lại nhưng ngày anh vui buồn không em, nhưng anh sợ... không biết em... em...

Ngọc-Liên hai mắt long lanh như hổ, mà như muốn nói: Anh còn ngờ em sao?

Quần-Hiệp ngập ngừng tiếp:
— Anh sợ em không... hiểu... để bạn lòng em, vô ích. Với mới gặp em anh đã mến em, qui em, mà qui em, mến em, anh lại tưởng đến người xưa giống em... nên...

Ngọc-Liên ngắt:
— Anh nên nói, anh mến em là lại người xưa... anh ạ

Quần-Hiệp bối Ngô-Liên hiểu thấu nhưng trong lúc này, chỉ cốt sao yên ủi cho Ngọc-Liên tin, chàng ngồi lạng, bồng như xa xa bóng Kim-Loan cười mà tha thứ, như khuyên nên ầu yếm đóa hoa trời trời, một mảnh hồn muốn trao gửi cho ai, mà đã vì ai bắt đầu hồi hộp...

Quần-Hiệp trông Ngọc-Liên một cách ái ngại rầu rầu, từ từ nói:
— Em chờ nào nói thế, em không tin anh sao, em thử xem

Chàng cầm lấy tay Ngọc-Liên, gọng thiết tha:

— Em Liên, em yêu anh, em không biết anh mến em chừng nào. Một ngày xuân anh tưởng không sao còn thấy

CUỘC THI KÉN VỢ

Bên báo mở cuộc thi này để các bạn xa gần (trừ những người trên 100 tuổi) mua vui.

Các bài « kén vợ » không được quá 50 gióng, người dự thì muốn kén ai tùy thích riêng, nhưng bài viết phải có tính cách vui để những người đọc báo, không kén vợ, khi xem bài đó cũng có cái thú như người kén vợ vậy.

Cuộc thi này có cái đặc sắc là không có giải thưởng, nhưng bài nào đáng nhất thì cho nhất, bài nào đáng thì cho nhì và sẽ từ mỗi tháng lại đăng tên bài nào hay nhất, và hay nhì.

PHÙNG HÓA

Bài dự thi

Số 1 — Tôi kén vợ

Người vợ của tôi sau này sẽ là một người đàn bà vừa vừa.

Xin chớ vội cười: có người đàn bà thì lại đàn bà quá, mà có người đàn bà lại chẳng đàn bà tí nào cả.

Người đàn bà mà đàn bà quá thì chỉ nghĩ đến bếp nước, đến các món ăn, đến những cái vụn vặt, trẻ con, còn ngoài ra không biết nghĩ đến gì nữa.

Người đàn bà mà chẳng đàn bà tí nào thì họ lại to hơn đàn ông, hay làm công việc của đàn ông và hay bắt mình làm công việc của đàn bà.

Đó là hai cái thái-cực.

Thế cho nên tôi lấy người đàn bà vừa vừa, đấy là theo đạo trung dung của đức Khổng do.

L.Q.Thụ (Chợ-Hôm)

Số 2 — Người vợ tôi kén, điều thứ nhất phải là một người vợ như lời ông Từ Ly nói — điều thứ hai phải là một người đàn bà — người đàn bà ấy phải có những đức tính như sau đây:

1. Đẹp, mặt không rõ như ông Nguyễn-buy-Hội,

2. Thanh tao nhã nhặn, không như báo Đông-Phương,

3. Không được nghiêm tợn như... (xin giấu tên).

4. Lúc nào cũng tươi cười, không được lệ nhè hay khóc như ông Nguyễn-tiến-Lãng.

5. Không được mê tin dị đoan, tin tướng, số, địa lý như ông ngồi ở bờ bể phố hàng ngang (lại xin giấu tên).

6. Phải là một người đàn bà an-nam như ông Nguyễn-trọng-Thuật.

7. Phải thông minh, có nhiều tư tưởng, không được như ông cử Trương-bá-Trạc.

nữa nhưng em Liên, riêng có em, mong kia có thể dịu dàng chọn vẹn, quàng đời qui quanh, anh muốn cùng em chia sẻ, em' anh muốn hiến em những phút anh hồi hộp, sao đời ta không sớm gặp, trời!... em tin anh, em

Quần-Hiệp bỗng nán trấn trọng cầm tay Ngọc-Liên đưa lên môi...

Ngọc-Liên mắt chứa chan tình cảm nhìn nét mặt khi ngộ thành thực, sẽ mỉm cười, như tha thứ, như tin yêu.

— Anh tương em nhà, anh không biết em mến anh chừng nào...

Như thế đã tỏ hết nói lòng, Ngọc-Liên vùng đứng dậy, lại gần chỗ bàn giấy phía ra về ầu yếm thoáng chút say thương lấm ảch xưa, rồi cất vào trong sách.

8. Phải biết mạng tằm rách, nấu canh cá, kho riêu cho khéo và biết cách nuôi gà ba chân như ông Lê-công-Đặc.

9. Năm nào cũng phải để một đừa con đều dân như những bài xa-thuyết của cụ bắng Hoàng ở Trung-bắc.

10. Phải biết uống nước sôi, biết nấu cơm theo lối Khoa học và khi chống bão đưa tiễn đi hát ã-đào không được chậm như con rùa của ông Nguyễn-công-Tiểu.

Đồ, phải người đàn bà nào đủ ngần ấy nết mới xứng đáng làm vợ tôi. Khôn nhưng ở nước ta, làm gì có người đàn bà qui hóa như thế, vì thế nên tôi cũng khó lòng kiếm được vợ.

Vậy tôi nhất quyết không kén vợ nữa. Một lẽ nữa, vì tại tôi là con gái, kén vợ mà làm gì,

LIÊN MAI

Số 3 — Tôi có quen một người đàn thân tên là bác Ấp, bác được cha mẹ muốn hỏi vợ, giắt sang nhà hàng xóm để xem mặt cô con gái. Lúc về, cha mẹ ả cần hỏi:

— Thế nào con? Con bằng lòng chứ? Bác Ấp ta lắc đầu, cha mẹ gọi hỏi thì bác đáp:

— Vì con xem bếp nhà rách nát lắm, ả.

Hỏi những ai muốn kén vợ! Xin lấy cô nào mà có nhà bếp rộng!

Đ.H.H. (Hanoi)

Số 4. — Nếu tôi có kén vợ, thì tôi kén người vợ như con thỏ.

Tôi đã nuôi thỏ nhiều nên tôi biết: con thỏ là một loại vật rất hiền lành. Lòng nó mượt, lại nó nhũn, trông nó ngây thơ hết sức. Nó không có cái nhau bao giờ và không hay noi gáy: đó là hai tính tốt mà người đàn bà an-nam không có — không những thế, con thỏ còn có ích nữa: đem nó mà băm sốt vang thì ngon tuyệt.

Cho nên tôi ước mong được người vợ như con thỏ, nhưng e rằng hiếm lắm.

T. CAM

Buồn hàng . . . .

Bên Pháp thứ gì cũng được đẹp mà rẻ nhưng chỉ có các túi áo pull-over chandail, gilet bằng laine và sợi là đắt và không được vừa ý vì hàng hiệu

Cự - Chung

63 Rue de la Citadelle Hanoi cũng thuê thợ bên Tây sang dệt các thứ áo chẳng khác hàng tây chút nào mà lại có phần bền đẹp hơn.

Ngoảnh lại bình hoa, Ngọc-Liên bỗng cười bảo quần-Hiệp:

— Anh, hoa đã cũ, em ra hái hoa mới thay vào nhé?..

Nàng ngừng một lúc như nung nịu.

— Em sẽ hái cũng hoa này, nhưng đẹp hơn kia anh ạ... nhé!

Hoa trong bình hơi ú rũ, đỏ sẫm, sắc có ả sót lại trước khi tàn...

Mở cửa sổ, Ngọc-Liên thốt tha trong đám hoa hồng hơn hơ

Trong phòng lặng lẽ, bỗng ai, xa, ngo

ngân.

« Anh ơi, anh sẽ quên em!... »

D. N.

(Trưng thuộc)

— Ông NĐ làm ơn cho nhà báo biết tên và chỗ ở.

CHUYÊN VUI

CẬU TUYẾT CHÁN ĐỜI

Sáng hôm nay cậu Tuyết hôn hờ ra trường đại học để xem bảng danh sách những người trúng tuyển kỳ thi tiểu học Cao-dẳng. Đứng đợi ở trước cửa nhà học đường nguy-nga vĩ-đại, cậu chưa chán bị vọng... Vài ba năm nữa thế nào cậu lại không cùng anh em đua tài ở dưới cái mái khum khum đồ sộ kia. Cậu phấn vắn không biết rồi sẽ là sinh viên trường thuộc hay trường luật... Cậu mỉm cười nghĩ thầm:

— Đàng nào cũng danh giá... Rồi ta sẽ soan kịch... rồi ta sẽ đóng kịch... rồi ta sẽ nổi tiếng... có con quan Thượng-thần ta đẹp lắm... khi ấy...

Tiếng rầm rập anh em xô đẩy nhau chạy ủa lên cái bậc đá rộng làm cho Tuyết bỗng tỉnh choàng giấc mộng, nghĩ đến cái bức tranh liền thân của mình. Cậu liền cặng theo anh em bước lên thêm, nghe sảng danh.

Nghe không thấy tên mình — Tuyết vẫn không tin, cậu không tin cái tai cậu nhiều khi hay nghe ngãng. Nhưng lúc đã rời đi rồi lại từ đầu đến cuối cột tên những người trúng tuyển viết trên mảnh giấy trắng giã ở cửa trường thì cậu thấy choáng váng tởm cả người.

Cậu không đợi! Không đợi? Trường thuộc, trường luật, soan kịch, diễn kịch... mộng... mộng cả...

Tiếng reo mừng, tiếng gọi xe càng làm cho cậu Tuyết như điên như dại. Cậu cầm đầu, rào bước trên bệ.

Tới trước nhà hát tây, cậu ngược mắt nhìn lên. Con rồng xóc bả cảnh như bay xuống chế rieu cậu:

— Cậu Tuyết ơi! Bao giờ cậu diễn kịch?

Cậu Tuyết thở dài, ủa hai hàng nước mắt, giỡn với ra bờ sông.

Cậu trèo lên bờ đê, trông ra xa; lộ xô cột buồm đậu sau nhà đầu hóa Tháp thoáng mấy chiếc buồm nâu in lên sắc trời xanh thăm điềm mấy đóa mây hồng. Đối với cậu Tuyết thì cái cảnh ấy chỉ có một màu sẫm ngắt.

Vì cậu chán đời.

Cậu đi xuống con đường ra sở đầu. Những người kéo xe và đẩy những xe bò, trên xếp đầy thùng tròn, thùng vuông sơn vàng sơn đỏ, họ gặp cậu họ mỉm cười. Họ không chế rieu cậu thì sao họ lại cười. Cậu tức chết người toan cự lại: « Tôi tuy hồng thi nhưng còn giỏi bằng một vạn cá chù ». Nhưng cậu lại thôi. Cậu không nói vì cậu không muốn nói, vì cậu naur cảm, không nói

lên lời được. Đông sắp mở mùa thì nước mắt lại đàn dụa tuôn ra.

Cậu Tuyết đến bờ sông. Cậu theo ven bờ đi mãi, đi qua nhà ga tàu thủy, đi mãi. Trên mũi một chiếc thuyền, mấy cô con gái nhả que áo nâu, khăn mỏ quạ, tà áo bay theo chiều gió, đứng nhìn cậu mỉm cười, thì thầm với nhau: Các cô ấy thì thầm với nhau những gì vậy? Còn phải đoán gì nữa? Các cô chẳng cần nhạo cậu thì sao lại nhỏ to với nhau như thế kia?

Cận cảm đầu chạy. Cậu chạy trốn. Một cô lái đò thấy cậu, tươi cười mời:

— Giời đẹp lắm, mát lắm, mời cậu đi chơi xem phong cảnh.

Cậu vịn cầm đầu chạy. Đến chỗ này thì thực hết thuyền, hết người. Trơ mình cậu mới trời, với nước. với trái tim khô héo của cậu. Cậu đứng bước thở dài:

— Thôi còn gì nữa mà mong!

Cậu sắp liêu mình, nhẩy xuống sông để cho hết nợ đời, thì một luồng gió thổi bay cái mũ. Cậu cúi xuống nhặt mũ, ngắm nghía cái mũ Mossant cậu vừa mua chủ nhật trước.

Cậu nhia mũ... thương tiếc... Mũ đẹp như thế vừa mua chưa đội được bao lâu đã để lại tro vơ trên trần sao nơ! Thôi thì bay sông gượng để đội

CUỘC ĐIỀM BÁO

Bức tranh xã hội.

Trong bức tranh xã hội của báo Sài Thành ngày 28-2-33. Như Hoa vẽ ông chủ tạp chí Khoa học (có lẽ là Ông Tiểu) cảm nảm các cho ông Đỗ-Trong-Dung.

Nếu chỉ vẽ có thế thì đã không có truyện! Nhưng Như-Hoa lại muốn vẽ với nghỉ đêm này sang đêm khác để có tìm cho ra nghĩa và vì những lẽ gì mà nhà Khoa học lại cho nhà phát minh cái số tiền nam chục xu ấy?

Muốn cho ban đồng nghiệp ngũ ngon khỏi phải thức đêm mất sức. Nhi Linh xin tìm giúp họ những lẽ ấy:

1. *Lẽ thứ nhất:* ông Đỗ Trọng Dung mà ông Nguyễn Công Tiểu sáng. Người sáng cho tiền người mà là một lẽ thường.

2. *Lẽ thứ hai:* ông Tiểu muốn tỏ cho quốc dân biết sự phát minh của ông Dung tất là vĩ đại. Thực vậy, vừa nay đã ai phát minh ra sự gì xứng đáng với cái phần thưởng to tát ấy? Cho đến những sự phát minh rực rỡ của ông chủ báo Khoa học như rươi, vớ, thủy tiên, con rùa cưỡi còn chẳng đáng được thưởng nửa đồng xu nữa là!

3. *Lẽ thứ ba:* ông Tiểu tưởng là ông Dung như thế để quốc dân theo gương mà tưởng

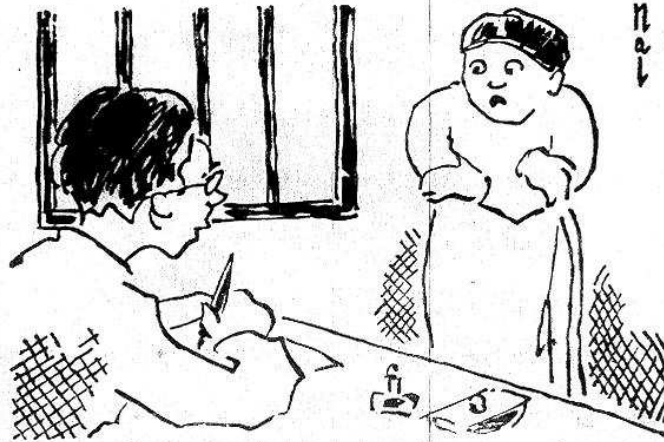
mũ ấy là lâu đã, cho bỏ mười lăm đồng bạc bỏ ra mua!

Cậu người thế thì cậu mỉm cười trở về nhà.

Cậu Tuyết chán đời!

KHÁI-HUNG

Khó trả lời

Trò hỏi: — Bầm thầy quả đất quay chung quanh mặt gì...

Thầy: — Thế sao nữa?

Trò Bầm thầy thế khi không có mặt gì thì quả đất quay chung quanh cái gì (Lời của Hồng Vân).

le lại Ông Bỉnh đầu, phải, biết đầu sau này Ông Tiểu lại chẳng phát minh ra được một thứ máy... bằng hau máy dùng sức mặt trời, sáng sáng với một cái phần thưởng to tát như thế!

Cái có thể mà Như Hoa lấy làm lạ mà Như Hoa nghĩ hết đêm ấy sáng đêm khác mà vẫn không tìm ra

Gây thân ai

Đó là đề mục tiêu thuyết, trường thiên tiểu thuyết của tạp chí Phụ nữ Tân Tiểu. Có chi là.

Họa chăng có bức tranh đầu mục của tiểu thuyết đó còn có thể cho là hơi là một chút. Vì đề giả ngâm bức tranh ấy rất tưởng là hoa sẽ vẽ hai bông kéo giây, kéo co. Mỗi bên một người đờn ông, một người đờn bà và một đứa con nít, sức lực tương đương làm C. lẽ vì tương đương thế nên đã trải lổ kỹ rồi mà vẫn chưa phân thắng phụ.

Biết bao giờ cho một bên được, cho giã thân ai đứt, cho tiểu thuyết hết.

Cho độc giả cũng hết chương mắt vì bức tranh « Gây thân ai ».

Ông Nguyễn-công-Tiểu nói truyện về những sự kỳ quái.

Ông Tiểu đã đăng bao toàn bài diên-thuyết về những sự kỳ quái trong vũ trụ. Kỳ nhất là câu truyện cây cau và cây móc. Ông Tiểu đặt câu hỏi này vào mồm một người linh đi thò:

« Tại sao cây móc và cây cau, cùng thuộc về một loài cụ, cây móc lại nở hoa từ trên trở xuống, mà cây cau nở hoa từ dưới trở lên? »

Rồi ông trả lời họ « chú linh »
« Cây móc và cây cau tuy cùng thuộc về loài cụ nhưng là hai giống khác nhau (cây cau đã cổ nhien, cây cau là cây cau mà cây móc là cây móc) giống móc có đặc tính nở hoa từ ngọn xuống gốc (centripède) còn giống cau có đặc tính nở hoa từ gốc lên ngọn (Centrifuge) ».

Trừ hai chữ centripède và centrifuge mà nhiều người cũng như chú linh chắc không thể hiểu được thì câu trả lời y như câu hỏi.

Nếu ai hỏi tới:
« Tại sao loài khỉ cụ thể giới và loài khỉ tán thế giới cũng thuộc về loài khỉ, mà dưới loài khỉ cụ thể giới lại không cầm được các vật: như dưới loài khỉ tán thế giới? »

Thì tôi sẽ theo ông Tiểu mà trả lời:
« Loài khỉ cụ thể giới và loài khỉ tán thế giới tuy đều là khỉ (primates) nhưng là hai giống khác nhau (cái đó cũng cổ nhien), loài khỉ tán thế giới (catarrhiniens) có cái đặc tính là đuôi cầm được. »

Trả lời như thế tuy cũng dễ nhưng hơi khó hiểu, ai hiểu được thì hiểu, ai không hiểu được thì thôi không sao.

NHỊ LINH

Tết năm nay các ngài dùng giày gì?

Giày Kim-Thời

(Marque, dessin et modèle déposés)

Kiểu rất đẹp, mũi làng Hoa-kỳ rất tốt, đế cao-xu đen đúc ở bên Pháp, đi bền gấp bốn lần đế da hay đế crepe, không chọt và toét ra như đế crepe, trông đẹp và nhẹ như đế da, đi mưa không thấm nước. Giá rất hạ.

Bán buôn và bán lẻ:

VAN-TOAN

95, Phố Hàng Đào, 95

HANOI

Trước cửa hiệu nhỏ 107 Hàng Đào nay cửa hiệu to 21 Phố Hàng Quạt đó là chỉ chứng chỉ chắc-chắn về sự phát-đạt và tiến-bộ của bản hiệu. Được như thế là nhờ ở lòng yêu của các quý-khách đã chiếu cố đến TÀN THẬP trong bấy lâu nay. Vậy muốn khỏi phụ lòng quý-khách về mùa hạ năm nay bản hiệu mua rất nhiều các thứ vải đủ các hạng để may bán các quý khách bằng một giá rất phải chăng.

Xin mời lại may th ở lòng thành-thực của bản hiệu.

Iân-Thịnh chủ nhân Cẩn-bạch.

Nếu muốn được giày ta, giày tây, giày KIM-THỜI đủ các kiểu, vừa bền, vừa đẹp lại vừa rẻ xin mời đến hiệu TOÀN-THÀNH chủ-nhân là M. PHẠM-VĂN-SUU ở 57 Route Mandarine.

Trong thời-kỳ kinh-tế khủng-hoàng, lại được hiệu TOÀN-THÀNH đóng giày một cách đặc-biệt như thế tưởng các quý-khách không nên bỏ qua dịp tốt thì phải.

II - An nhân

KHÁI-HUNG soạn

Tranh vẽ của Đông-Son

Người kia cười:

1) Khi Mai ra tới nhà ga Haroi, người mắt nhìn lên cái đồng hồ to tướng, to bằng cái mặt nguyệt chùa làng Mai, thì hai cái kim đen nháy mới trở 12 giờ trưa. Mà mãi 1 giờ 50 mới có xe hỏa đi Phúc-yên. Trước khi từ biệt cha, Huy đã mở quyển sổ tay có bằng giờ xe chạy ra xem và giữ (lịch) càng. Nhưng vì Mai chẳng biết làm gì, nên cũng hỏi đường, thùng thùng đi bộ ra ga cho có việc và đỡ buồn.

Mai buồn thức, buồn lắm, vì ban nãy, khi lên chào hai bác, xin phép tiễn em vào trường, rồi ra ga về quê. Mai đã được nghe hai bác nói nhiều câu làm khổ tâm cho Mai. Nào những: « Không có tiền thì học với hành gì? » Nào những « con gái nhón thế kia, mà dám một mình dẫn thân đi Hanoi ». Rồi bà phán bèn, bà phán giờ Mai ở đây với bà để làm bầu bạn cùng các chị cho vui. Rồi ông phán khuyên Huy hãy tạm nghỉ học, ở đây giúp các anh, để chờ kỳ thi, hoặc trợ giáo, hoặc thừa phát...

Huy tính nóng nảy trả lời ra giọng không bằng lòng:

— Thưa hai bác, cứ để chúng cháu tự lập lấy thân.

Bà phán cười gằn:

— Ừ, thì tự lập lấy thân!

Còn Mai, Mai nghe lời hai bác, đứng ngẫm nghĩ suy xét... Cô trông thấy rõ ràng con đường mà ông phán định tâm hay là không chú, ý muốn đưa hai chị em cô đi qua. Theo ý tưởng-tưởng của cô, thì con đường ấy bao giờ cũng chỉ đến một cái đích chắc chắn: xuất đời làm nô-lệ. Cô đã thấy ở làng cô biết bao cháu gái vì nghèo mà trở nên đầy tớ nhà bác, nhà chủ, nhà cô, nhà dì!

1) Xem Phong-hóa từ số 36

Song cô chỉ mỉm cười, cố giữ nét mặt tươi tỉnh, ôn tồn đáp lại:

Chúng cháu vẫn biết hai bác thương chúng cháu lắm. Vậy chúng cháu xin phép hai bác về quê thu xếp công việc rồi chúng cháu xin tuân theo lời hai bác.

Rồi cô nhách một nụ cười cúi chào cáo từ hai bác.

Bỗng Mai giật mình quay lại. Mồ người con gái bán bánh và giàu nước đặt phịch cái thùng xuống thêm ga mời cô:

— Có xoi bánh giò chớ?

Mai mỉm cười lắc đầu. Rồi cô nhớ đến số tiền eo ở trong túi: tất cả cơ nghiệp còn có hai đồng bạc. Đó là món tiền ông phân cho hai chị em cô sáng ngày.

— Ngỡ là gì! Thế thì còn sớm chán. Đây là tàu Bắc đẩu! Tàu Phúc-yên mãi một giờ năm mươi mới chạy, chạy sau cùng.

Rồi vừa giờ chiếc bánh giò vừa nằm ni:

— Có xoi cho em chiếc bánh giò chớ. Bánh còn nóng nguyên, ngon lắm cô ạ!

Mai ôn tồn đáp lại:

— Tôi cảm ơn cô, tôi vừa ăn cơm. Bây giờ trong phòng phải về bệnh tư

cảng tập nập huyện nào. Người gồng gánh, kẻ bê bình, kẻ giắt diu. Trong số hành khách, Mai cũng thấy nhiều người sang trọng, trong lòng lấy làm lạ. Vì Mai vẫn yêu trí rằng những bà vận áo nhuog ao môi cùng là những ông âu-phục rực rỡ như kia, thì không bao giờ ở lại đi lẩn vào hạng người nghèo khổ như mình. Cảm tưởng ấy không những không an-ủy được Mai, là đã được đứng ngang hàng với kẻ hơn mình trong khoảnh khắc, như nó có thể an-ủy nhiều người trong hạng bình dân. Trái lại, Mai ngẫm nghĩ... thờ dài. Mai thờ dài là vì Mai nghĩ vợ nghĩ vẫn, tưởng vợ tưởng vẫn đến những cảnh gia đình sa sút. Là vì sự liên-tưởng suy nên, khiến Mai ngẫm cái cảnh rực rỡ với cái cảnh đời tàn đượm gần nhau, thốt nhiên những ý trái ngược, so sánh sẽ đẩy nhau òa vào trong tâm trí Mai, bất Mai không thể không nhớ tới những quãng đời đẹp tốt, sung sướng khi xưa.

Tiếng giập vé tí tách khiến Mai chợt nghĩ tới giờ xe chạy, vội vàng cầm đồng bạc vào lấy vé.

Tuy thế mà vẫn còn sớm quá. Mai ra sân sau ga nhìn cái đồng hồ treo ở hiên mới hơn một giờ. Còn những nửa giờ nữa xe mới chạy. Song Mai cũng hỏi

Cái nụ cười ấy vẫn còn ở cặp môi cô, khi cô đứng ở hiên ga bệnh tư chờ giờ xe chạy. Những điều cô bàn định tối hôm qua với em, những điều cô suy tính lại với em trên con đường từ nhà lên trường sáng hôm nay, khiến cô chưa chán hy vọng. Cô mãi nghĩ đến công nợ, việc kia cùng là xếp sẵn trong trí cái đời lý tưởng, đến nỗi không lưu ý đến cái cảnh rộn-rịp của nhà ga trước giờ xe chạy.

nhưng Huy nhất định không chịu lấy, nhưng cả cho chị lấy cô rằng ở trong trường thì không cần gì đến tiền. Cô lại mỉm cười nói một mình:

Hai đồng bạc này là món tiền cuối cùng của họ hàng giúp ta.

Có tiếng còi hú! Mai ngo ngác hỏi người bán bánh:

— Chết! Tàu chạy rồi à, bác?

— Phắt, chạy rồi! Có đi đâu?

— Tôi đi Phúc-yên.

Ai dùng nước hoa nên biết

NƯỚC HOA - La Reine des Parfumes « Bà chúa nước hoa » thơm rất lịch-sự, không hắt, sức một lần thơm mãi.

Lọ nhỏ 1p50 Lọ nhỏ 0p85

THƯỚC SỨC TÓC - Rất hợp thời không nhờn không có gàu, rất vệ sinh không bay đầu mắt, mướt chải thế nào (t cũng không sỗ xuống mặt, giá bán leo lên Pháp, rất ha Fixateur Parisienne - tóc cứng hay tập thì thao nên dùng

Lọ nhỏ 0p58 Lọ nhỏ 0p50

Fix-Brillanbel - « tóc mềm nên dùng »

Lọ nhỏ 0p45 Lọ con 0p25

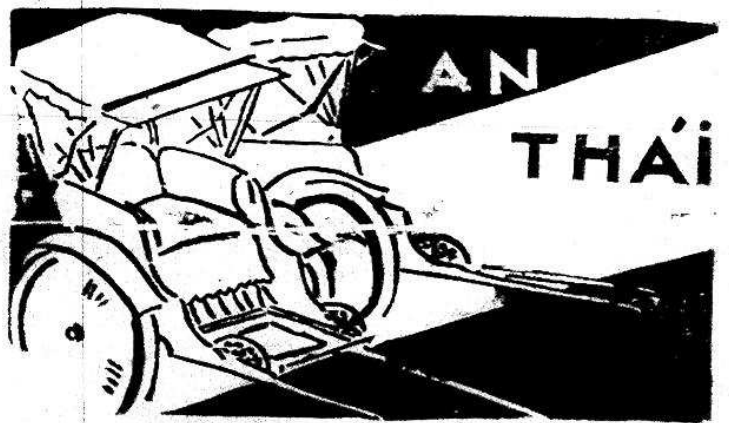
Prillintiné Dollar - « thứ này thì nhờn »

Thứ thường 0p45 Thứ Lux 0p30

Bán tại các tạp lớn Hanoi

Ở tỉnh xa ai muốn mua buôn mua lẻ xin viết thư hỏi

VAN HOA 48 Rue Tirant - Hanoi

Hiện xe số 23 phố Cầu giấy Hanoi, vì sơ hơn hơi nên đã dọn cả cửa sang đường số 2 phố Nguyễn Trọng Hợp.

thăm xe Phúc yên lều nđi; (10 chđ).

Chiếc toa Mai chọn ở liền ngay toa hạng ba. Vì Huy có giận chị rằng càng những toa ở về phía sau, càng đỡ than khối. Mai tìm chỗ có mấy bà nhà quê ngồi nói chuyện cho vui, vì cô biết rằng ngồi đối diện với các bà tỉnh tỉnh chất phác ấy thì bao giờ cũng có chuyện. Như thế thì chắc sẽ đỡ sốt ruột, đỡ phải nghĩ quanh nghĩ quẩn tới những việc đầu đầu.

Mai nghĩ quả không sai, vì đương rợng ngác nhìn tìm chỗ, thì một bà lão ngồi bên hai người con gái cùng vận quần áo vải nâu, gọi cô mà bảo rằng:

— Nay, cô lại đây ngồi cho vui

Mai tươi cười nhận lời ngay.

Mấy người đương mãi truyện trò huyền thiên, nào về mùa màng, về buồn bán, nào về phong cảnh Hanoi, thì Mai bỗng để ý tới một chàng áo phực ở hạng ba vừa xuống, đi đi lại lại trước mặt cô.

Chàng dăm dăm nhìn cô khiến cô ngượng ngịu phải giả vờ quay lại phía hai người con gái ngồi bên, nói chuyện vớ vẩn. Bà lão mau mắn cười hỏi:

— Thầy muốn tìm chỗ phải không?

Mời thầy ngồi đây, còn rộng chán.

Rồi bà lão Mai và hai người con gái về phía kia để xếp chỗ.

Chàng công tử bên lên trả lời:

— Thưa cụ, tôi cảm ơn cụ, tôi đi tìm người bán hàng mua gói thuốc lá.

Rồi chàng đi tuốt lên đầu hàng toa hạng tư. Lúc trở về, chàng lại đứng sững nhìn Mai. Bà lão lấy làm khó chịu hỏi rằng:

— Ông muốn hỏi gì?

Chàng kia ôn tồn trở Mai đáp lại:

— Thưa cụ, cô... đi với cụ?

— Phải, ông quen cô ấy hay sao?

— Vâng, tôi như cô quen.

Mai xấu hổ, hai má đỏ ửng, cúi đầu ra ngoài nhìn xuống sào ga. Song thấy chàng kia nói cô quen mình nên vội quay lại liếc nhìn qua, không nháy ra ai, thì cho là người kia muốn trêu ghẹo, lại càng bẽn lẽn lên. Nhưng chàng công tử vẫn đứng trước mặt cô và đối với cô, người ấy không có chút gì là tỏ bộ rạng rỡ lơ lơ bỡn cợt. Chàng lại gần sẽ sẽ hỏi:

— Thưa cô, cô có phải là cô Mai con cụ tú Ninh-bác không?

Mai ngước mắt nhìn lên rồi hỏi:

— Thưa ông, sao ông biết tôi?

Chàng kia cười:

— Thế ra cô quên tôi rồi? Tôi là Lộc...

Mai vui mừng hỏi:

— Cậu là Lộc con quan huyện Kim-

Anh đấy à?

— Vâng, chính tôi là Lộc. Nhưng thầy tôi không làm tri-huyện nữa đâu. Thầy tôi đã thăng đến án sát và mất rồi.

— Khê! Thế cậu bây giờ làm gì?

— Tôi làm tham tá ở Haroi.

Mai cười:

— Chóng nhĩ. Mới ngày nào!..

Lộc đỡ lời nói luôn:

— Phải bầy tằm năm nay, cô còn bảo mó ngày nào?

Bầy năm về trước, quan huyện Đông Anh có mời cụ tú Lâm đến giấy hai cô con gái học chữ nho. Bấy giờ cụ tú gặp lúc quần bách vì luôn mấy năm buôn gỗ bị thất bại, cái vốn dăm sáu nghìn đã gần khánh kiệt, lên thầy

— Thưa ông, thế cô Lộc và cô Thanh thì nay ở đâu?

Lộc như hiểu ý n thì của Mai nói:

— Thì cô cứ gọi tôi là anh như xưa cũng được chứ sao? Em Lộc lấy chồng đã vừa có cháu, còn em Thanh thì hãy còn ở nhà với mẹ tôi... T.ế còn em... thế còn cô, nay chắc cô cũng xuất giá rồi chứ, đây cô xem, tôi cũng biết chữ nho như cô đấy!

Mai xấu hổ không trả lời. Lộc lại nhắc lại câu hỏi:

— Thế nào, tôi hỏi cô đã có chồng chưa, sao cô lại không đáp?

— Thưa ông, em nghèo thế này thì ai lấy.

— Thế sao, tôi có nghèo đâu mà cũng

— Thế kia à? Thế năm nay, cậu Huy bao nhiêu tuổi?

— Năm mươi sáu.

— Muốn ăn mà đã học năm thứ ba!

Khá đấy!

Mai thờ dãi, không trả lời. Lộc lại hỏi:

— Tôi xem ra cô buồn rầu lắm. Nếu cô có cần tôi giúp đỡ có điều gì thì cứ nói. Tôi... ủa... thế cô coi là một người em như khi xưa kia mà!

— Cảm ơn ông.

Rồi Lộc hỏi đến việc học, đến gia-bản nhà Mai, đến họ hàng thân thích. Trước Mai còn giấu, nhưng sau thấy người bạn xưa sẵn sóc đến tình một cách thành thực thân mật quá, thì liền đem hết truyện thực ra kể.

Lộc cảm động đứng lặng nghe không nói nên lời, mà bà lão cũng chao lòng thương mến, sẽ mời Lộc ngồi xuống, chứ đừng mãi thế mỗi chân.

Mọi người mãi về câu truyện đến nỗi xe đã chạy mà vẫn không biết. Mãi đến lúc xe qua cầu tiếng rầm rầm làm át cả tiếng nói, khiến Lộc phải ghé gần lại mới nghe rõ. Mai thấy thế, hơi ngượng, ngừng câu truyện rồi trở ra ngoài nói:

— Thời, ta hãy tạm xếp câu truyện để ngắm cảnh sông đã, chứ xe chạy trên cầu tiếng kêu ầm ỹ lắm, chẳng nghe thấy gì hết.

Mãi tay lên bèo cửa nhìn xuống con sông sâu thẳm, nước đỏ lờ lờ, đêm hạt mưa xuân lấm lấm. Có ngắm chiếc bướm trắng con con, sen lầy vào bọng bướm nâu sắc tím, to bần, cốt cao, rồi theo giòng nước, theo chiều gió trôi đi như lướt trong cả h. rông bao la mà biển vào dăm xa xa mờ một. Có thể dãi, lo sợ vớ vẩn cho số phận chiếc thuyền con, lại chạnh nghĩ vớ vẩn đến số phận mình... Ngày xưa, khi cô học chữ nho, thường thấy cụ tú là những bài thơ nôm có câu « chiếc bạch giữa giòng ».

Nay cô đứng trước cái cảnh chiếc bướm con bay gió, có mới hiểu tới nghĩa sâu xa của câu kia. Phải, cô cũng chỉ là một chiếc bạch giữa giòng...

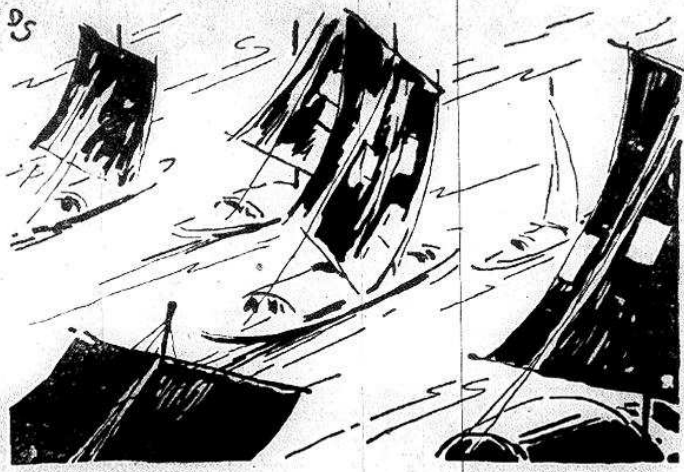
(Còn nữa)

KHÁI-HUNG

Cải chính

Soạn giả truyện « Nửa chừng xuân » xin cảm ơn ông « Cite Thành-Huân trường Bưởi » đã gửi lời đối cải chính một vài chỗ sai lầm trong truyện.

Trong số báo 36, soạn giả (15 năm về trước cũng là sinh viên trường Bảo Hộ) kể trường Bưởi là trường Bưởi ngày xưa khác xa với trường Bưởi ngày nay, song sự ý dùng lầm hai chữ « Trường học » vậy xin cứ cứ như đã được đềo logic Cite Thành-Huân và anh em sinh viên trường Trưng học.

người bạn xưa muốn tìm cách giúp đỡ thì nhận lời ngay.

Cụ tú lúc đó mới góa vợ nên đưa cả con gái lên huyện cho tiện đường giấy giở, còn Huy thì cụ đã cho ở trọ học nhà ông phân tá ở Hanoi.

Trong hai năm, mỗi lần nghĩ lễ, hoặc nghĩ hè, Lộc về chơi nhà đều gặp Mai. Khi ấy Mai mới 11 tuổi mà Lộc thì đã lớn, và theo học ở lớp ba trường Trưng-bạc Albert Serrant.

Lộc coi Mai như một người em nhỏ, và yêu quý Mai lắm. mỗi lần ở Hanoi về, mua quà cho hai em thức gì thì cũng mua cho Mai thức ấy.

Mai năm năm ôn lại truyện xưa, mồm mím cái xuống nhìn guốc nói:

— Thế ra ông là anh Lộc của em đây!

Mai cảm động buột mồm nói ra câu quá thân mật thì lấy làm bẽn lẽn, hỏi chữa luôn:

chưa ai thêm lấy tôi?

Mai nghe câu nói cho là Lộc có ý m. ớn trêu ghẹo, và hiểu rằng ông anh thừa nhờ này không thể nhận là anh được nữa. Bởi thế, cô ngồi im, giữ nét mặt nghiêm trang, rồi quay ra nói truyện với bà cụ già, ngồi bên:

— Ngày trước, thầy tôi ngồi giấy học ở nhà cụ thân sinh ra quan tham đây,

Lộc đứng ngắm Mai, rồi sững sờ hỏi:

— Vậy ra cụ tú đã...

Rồi Lộc sợ lắm không dám nói rứt câu. Mai buồn rầu đáp:

— Vâng, bây em mất rồi,

— Thương hại! Cụ tú người hiền lành, thông thái thế... nhưng bih như cô còn một em trai nữa thì phải, tôi nhớ ngày xưa, cô thường nói truyện đến cậu em.

— Vâng, em Huy, nay em học năm thứ ba trường Bưởi.

Giá 0p.20 một lọ rất hay

Phủ Đực được phòng

Marque Voi trắng

N. 203 Phố Khách Nam-Định

Bản hiệu bán đủ các thứ thuốc cao đan hoàn tán, và cần người làm Đại lý, ai muốn bán đại lý thuốc cho Bản hiệu xin viết thư lại thương lượng.

Có ông lang xem mạch bốc thuốc.

TAN THANH

145 HÀNG BẠC HÀ NỘI

ĐỒNG CHỮA VÀ BÁN

ĐỒ ĐỒ PHỤ-TUNG

XE TAY

KHÉ MỜI GIANG ĐẸP

GIÁ ĐẸ

Hiệu nhuộm của người mình

PHẠM-TÁ

Tốt nghiệp chuyên môn về nghề nhuộm thành Paris.

Nguyên học sinh trường Bách công và lớp hóa học do liên đoàn thợ nhuộm Pháp tổ chức

Đã lập sự ở phòng thí nghiệm kỹ làm phẩm và các chất hóa học ở Saint Denis ở Creil và nhà chế các chất hóa học ở thành Baden (Thụy sĩ) Trước khi về nước đã khảo cứu kỹ về nghề này ở Đức, Anh, Bỉ và Pháp.

Hiệu thuốc Song-Thành

Quý ông quý bà, nhờ ai bị bệnh tê thấp nhức buốt gân xương, tê bì ngoài da, cánh tay - bắp chân thường khi dầm giết như kiến cắn, xin mời đến XONG-THÀNH 34 phố chợ Đuôi Hanoi là nhà gia truyền làm thuốc tê thấp, chế ra có thuốc bóp ngoài và thuốc uống trong rất thần hiệu. ai dùng cũng được khỏi bệnh, trăm người không sai một, thuốc bóp ngoài mỗi chai giá 0p30 thuốc uống trong mỗi hộp 2p00.

Lại có bìn thuốc lặn giàng rất hay, điều opô một lọ, ai chữa khỏi lặn giàng không hối không phải gả tiền

Thuốc bổ thận nước khôi rứt sọc lặn giàng mỗi hộp giá 2p00.

Các thứ thuốc kể trên, uống êm hòa trông khỏi không chất độc gần xin mời chiếu cố xa viết thư về có thuốc gửi đi.

A gập B

A Bức này riện rở quá chừng. Sơ mi (Chemise) chập cò ngọc lưng rộng thùa.

B Giống như lối áo ngày xưa. Vi may thợ vụng cắt bừa biết sao.

A Thân sơ mi có xa nào.

Mười lăm hàng gạo (1) đã bao tiếng đồn.

B Ngâm áo bác với cổ con,

Mới hay may khéo làm tôn về người.

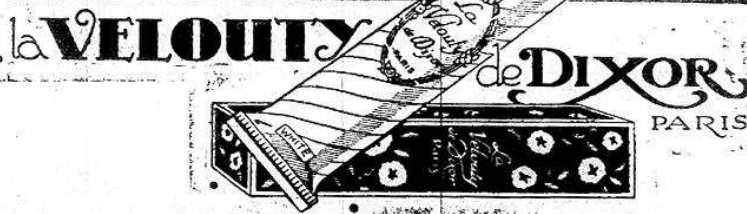
NG-RANG T. Q MINH

1 N-15 Phố hàng Gạo gần chợ Bông xuân

Miss BARBARA KENT

Cái sắc mê người của tôi là nhờ ở kem Velcuty de Dixor, nó là cái bùa yêu rất quý cho các bà các cô tân thời muốn trẻ mãi đẹp.

Thư kem thay phấn hiệu Velocuty Dixor dùng dùng màu gĩa càng mỹ khi ra rửa ra nắng cùng khi nỉ dý đêm mà có lỗ hời ra cũng không giảm mất màu kem Thư kem này không những thay phấn, mà về mùa rét dùng thay thuốc nẻ thì không thú nào tốt bằng.

Có bán lẻ khắp mọi nơi

Đại lý độc quyền: LUNE FAT 23 - Rue des Changeurs, Hanoi TAI HAIPHONG : có bán ở số 22, 24 phố Khách hiệu A Rrz Mobamê, TAI NAM ĐỊNH : Có bán ở hiệu Giu-Thuận-Long 36 phố Carreau.

Cần dùng Đại-lý các tỉnh xin viết thư về chăm trước

Sách mới in rồi :

A muốn chữa khỏi bệnh mà không phải dùng thuốc, Ai muốn biết phép tiên là màu nhiệm thế nào?

NÊN MUA NGAY CUỐN SÁCH THỜI - MIỀN NHẬT - BẢN

Nghiên cứu phương pháp của Đức (Allemagne)

Chuyên chữa các chứng bệnh Gia Op50. () 12 mua thêm cước Op10. Thơ và Mandat để cho nhà xuất bản như vậy NHẬT - NAM - Thư quán Hanoi

Muốn được như tiên

Phải học thời miền trời được

Sách dạy thời-miền thuật đã in ra năm cuốn từ số 1 đến số V giá 2.000 ở xa mua thêm cước Op.80. Mua riêng từng cuốn cũng được. Mua buôn, mua lẻ Thơ và mandat chỉ để cho nhà xuất bản NHẬT NAM THƯ-QUÁN. HANOI.

Kể từ 1er Janvier 1932

200 SỐ BIỂU...

Ai sẽ chúng ? ?

Số đầu : 1 cái xe đạp đồng giá 80p00 Số thứ nhì : 1 cái xe đạp đồng giá 30p00 Các Ngai có xe đạp sẽ thả đem lái xa sơn, chữa, hoặc mua hàng ở hiệu Đổng-Mỹ 64 Hàng Giấy, từ 6p00 giờ lên bán hiệu xin biểu một số.

Từ-Ngọc-Liên đồ

(78) Bầy tám phố Hàng Gai, Chừa lâu thực rất tài, Trăm người không sai một, Thấy thuốc đồ biết ai ?

Giả nhời

Có phải Từ - Ngoc - Liên Chừa lâu thực như tiên Trăm người không sai một Bệnh nặng cũng khỏi liền.

Khen

Khen rằng mau tiếp lại đa năng Vừa hồi buong môm đẽ nổi phang Hà-nội hàng Gai nhà bầy tám Chuyên môn chữa lậu chã ai bằng,

Ai muốn chữa quái bệnh và trả tiền thuốc lúc bệnh đã bớt ?

Người nào mắc bệnh nguy hiểm đã chữa mọi nơi không bớt nên đến nhà thanh niên khoa học Bão An số 9 Phố nhà Thơ (rue Lambiot) Hanoi sẽ được chữa chã, chóng khỏi và nếu đã tiền tiền mọi nơi mà bệnh chẳng bớt sẽ được trả tiền thuốc lúc bệnh giảm.

Chuyên trị lao, xuyên phổi, khi huyết trắng nhẹ tê liệt đau xương và các bệnh kỳ quái. Chư cứu các bệnh nguy nan miễn tiếp các bệnh thường. Ở xa hồi thuốc nên gửi phong bì kèm trả lời lý thuốc nên gửi mandat 1p00 làm tiền nước gửi thuốc. Thư và mandat nên gửi đến người quản lý :

M. Nguyễn-tiến-Đức 9 Rue Lambiot Hanoi tiếp khách từ 2 giờ đến 5 giờ Ngoài giờ đó chủ nhân mã: đi thăm bệnh.

SALON DE COIFFURE MODERNE

PHAM-MANH-KHA

80 Rue du Coton - Hanoi 80

Là Hiệu cắt tóc sang hơn mọi nơi, dùng toàn thợ khéo. Giá tiền rất hạ

Cắt tóc Op.15, Cạo râu Op.05, gội đầu Op.05, uốn tóc Op.80

Friction eau de Cologne Op40

Cạo tháng : 1 Tháng hai lần cắt tóc 1 Tuần lễ hai lần cạo râu. Giá Op50

Shu nữ.

C i em và kinh-tê

Trong công sở và các nhà buôn, đã thấy chị em cầm cúi làm sổ sách, hoặc tươi cười tiếp khách mua hàng. Hiện tượng ấy, các nhà bênh vực chủ chương nữ quyền lấy làm mừng rỡ. Vì chị em có tự lập về kinh tế mới được hưởng hết quyền lợi của mình. Còn tôi, dâu cũng trong bọn nữ-lưu, tôi đồng ý với ông Bùi thế-Phúc và Trần-thiên-ly tác giả cuốn «vấn đề phụ nữ Việt Nam» mà nói rằng: trừ một vài nghề riêng không có phụ-nữ không được, như giầy giỗ trẻ con, đồ để, cái hiện tượng ấy không nên có mà nhất là trong bọn đàn bà đã có chồng con càng không nên có lắm nữa.

Chị em đi làm công, việc nhà của gia phó cho con đòi, đứa ở, liền công chúng cũng chẳng ít gì, ấy là chưa kể tiền chường nó làm hại ăn bớt, ăn sên của mình mà nào công việc chúng nó vắng mình có được chu đáo cần thận đâu? Con mình giao cho vú em, chắc gì nó trông nom cần thận? Nó cho đứa bé ăn uống nhừa nhĩ sinh đau ốm, lại tiền phí lớn thuộc thaog - mà khổ nhất là lúc con đau ốm - người mẹ không được bồn phận săn sóc cháu nom - trừ ngân ấy thì tiền liệt hại, do sự vắng mặt người nội trợ ở trong gia đình gây ra tôi chắc số lương của chị em chẳng còn là mấy!

Hương hồ đi làm như thế, chị em có thể bỏ cả những việc nhà của dâu. Ngay hai buổi ở sở về, miếng cơm vừa qua miệng đã phải kiểm soát lại công việc của đứa ở, xem xét lại gạo nước, rồi hấp tấp đến sở nỗ lực làm việc. Thế là chị xem dâu được mưu sinh ngoài xã hội mà vẫn phải cang đáng việc trong nhà, càng thêm khó

nhọc, vất vả vào thân mà tiền lương--dâu chị em làm việc không kém chi đàn ông - vẫn phải kén cỏi, có được là bao? Vì họ lấy có chị em đi làm là chỉ thêm cấp vào sự chi tiêu trong gia đình chứ không phải cang đáng tất cả. Về quyền lợi ngoài xã hội có thêm được tí gì đâu? Thoát ly được quyền lực của gia đình chị em lại phải dưng quyền người chủ sở. Thế thì thà là đem sự tận tâm, trí mình mẫn của mình hiến cho người thân gấu ruột thì còn hơn là kén cho người khác để lấy món tiền dăm chục.

Đàn ông đàn bà hằng nên ưa cả ra ngoài xã hội, nên chia nhau mỗi người một việc, kể lo giúp ích ngoài người lo giúp ích trong, mà đàn bà thì nên giữ việc trong nhà, vì đàn bà có đủ tài lực để cang đáng cái thiên chức đó.

YÊN ĐÔNG

KHOA HỌC

Chinh mắt tôi trông thấy!

(Tiếp theo kỳ trước)

Tôi lại kể cho bực nghe một vài cái nhảm bởi con mắt nữa.

Chắc xe truyền tử nước nhà bác còn nhớ có một ông vua ta, trước khi lên ngôi có khấn nếu thực đáng ngôi thiên tử thì mặt trời lên, mặt trời lại lên, khấn xong thì cả nhiều mặt trời gác nưi rồi lại lên lại. Truyện này hoang đường chăng? Có lẽ không, vì chính có khi ta thấy rõ như vậy, mà hàng muôn vạn con mắt lúc ấy cũng thấy như vậy. Song thực ra chỉ là cái bóng của mặt trời lên lại, còn mặt trời đi theo cái con đường bất định khuất non đoài từ lâu rồi.

Nhà môi bất bính, chú khuyến của cụ Lê-phụng-Tiên (La Fontaine chứ không phải Lê-Bổ-đờ Tam-quốc) tinh ranh biết bao còn mắc lừa.

Ngoài những hiện tượng mà ta cho là quái gở ra, là cái diêm trời ra, đã nói ở trên kia, còn lần hiện tượng khiến cho ta không thể tưởng tượng được. Sau này có dịp tôi sẽ kể để bực nghe. Nay tôi chỉ nói về con mắt người ta để nhảm nhảm, dù đeo

thêm kính cũng chẳng rõ thêm được. Tôi xin rập hết việc trên trời dưới biển, mà lấy một vài thí dụ ngay trước mắt để bực xem.

Chắc bác cũng đã có nhiều lần nhĩa mặt giờ, tới khi mặt bác phía vào đầu tất cũng thấy hoa Nhưng nếu trời về chiều, mặt trời đỏ, bực chú mục nhìn, rồi quay ra nơi khác tất nhiên bác thấy một cái mặt trời nữa, nhưng sắc xanh màu lá cây Mặt trời thật càng đỏ, mặt trời giả càng xanh.

Một thứ trò chơi thường của các nước, « cái con ma xanh » bác có được xem chưa? Đây này nó chỉ là một tờ giấy trắng, Tô lấy sơn đỏ vẽ một con ma, nanh vuốt trông ghê gớm chưa. Tôi đem nó ra nắng. Bác chú mục vào nó cho tới khi mặt trời bực nhìn vào tờ giấy trắng tôi để ở chỗ này. Tất nhiên bực thấy ở trên mảnh giấy trắng này con ma kia nó sẽ hiện lên. sắc xanh tươi, giống con ma vẽ như đúc.

Thế là bực học mắt m trông thành ra con ma xanh, chứ thực thì nó con ma đỏ thôi.

Cái hoa mắt làm sắc nó ra sắc kia, bấy giờ làm cho bực vào để bực thừa xua nó làm cho vua Henri IV đã phải một phe hốt hoảng lo sợ. Ngày kia đó, vua Henri IV còn trị vì ở đất Navarra, một hôm ngồi gành tho vào ngày cuối của số điện Louvre. Trời nắng chiếu thẳng vào, vua mãi miệt không để ý đến Bồ-giữ nữa, thấy con thỏ-lò nào cũng dính máu tươi. Điềm giữ chi đây. Đã nước ta rồi qua một cuộc can qua nữa chắc Việt nam vào le lối trên mặt thỏ-lò. Vua hoảng sợ không sao chơi được nữa. Thế là ta... Cách đó ít bữa tại nào đến thật hồ. bắt đầu xảy ra việc này tức là đêm hôm 2-8-572 cái đêm hôm ấy đêm gì? Là cái đêm từ người quyền cao chức trọng trở xuống kể ai theo lần giết và bị cửa cổ. Cái tấn thâm kịch về tôn giáo này diễn ra ngay trước mặt vua Henri...

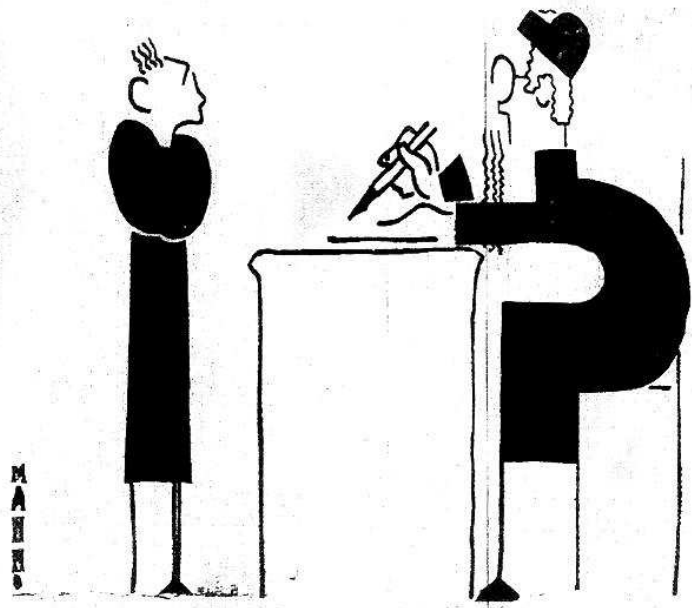
Câu truyện vết máu, e bác xem có khác câu truyện của bác không. Vết máu với tấn thâm kịch kia, có ăn thua gì với nhay đau, có ăn thua gì sự sinh tử cả. Vì sao? Vì cái vết mà vua cho là máu, có phải là máu đâu. Vua ngồi ở chỗ nắng, mạch máu ở mi mắt làm cho vua nhìn trắng hơn xanh, nhìn trắng thấy xanh, tự nhĩa đen thành đỏ.

Những vết máu kia chính là những điều đen ở thỏ-lò, mà vua trông ra đó vậy.

(Còn nữa)

TRANG THỨ 13

Ich lợi thật!

— Con trâu giúp ích cho thầy anh những việc gì?
— Bẩm, con trâu cày ruộng cho thầy con, rồi thầy con đem bán nó đi được sáu chục, bèn chực thầy con chạy cái phố lý, còn hai chục thì ăn khon.

Kể từ 1er Mars này, biệu HƯƠNG-KY Photo 84 Hàng-Trống đặt máy g a riêng cho các quý khách đóng bing miab đến chụp ảnh giá từ:
1p30 6x9 0p70 9x12 1p00 10x14
1p20 13x18 2p00 18x24 3p00 24x30
An-phóng đại từ 3p00 giờ lên.
Hương-Ky cầu bác

Những việc chính cần biết trong tuần lễ này

TIN TRONG NƯỚC

Tiết kiệm ngân sách Hoàng triều
 Ông Thượng thư của triều Nguyễn-Trúc xin từ nay các đồ lễ chỉ dùng giấy, trà, hoa, quả, v. v. Như thế vừa tiết kiệm và vừa thể hiện lòng kính trọng cho dân sinh.
 Nhưng còn phải đợi Hoàng-thượng chỉ dụ mới được.

Giải trừ khỏi nhà thương Phủ-đoàn
 Trong 7 người tù chính trị của châu Âu giải trừ khỏi nhà thương Phủ-đoàn 5 bắt được và đưa ra tòa án cùng các người liên can. Trong bọn này, 5 người quan hệ nhất là 1 người khán hộ gác tù, 1 người cai và 3 người lính khổ hạnh.

Luật sư công hội tại các tòa án Nam-kỳ và Cao-mên
 Saigon. — Các luật sư các tòa án Nam-kỳ đã họp hội đồng bầu ban trị sự. Hội đồng: Ông Lambert.
 Hội viên. Các ông: La lung Bonnaire, Trần-văn-Chương, Duquesney, Espinet và Labois.

500.000 giấy bạc của Quảng-dông lưu hành ở Đông-Dương
 Mới khám phá được số làm giấy bạc giả của Quảng-dông chuyên làm giấy 5 và 20 đồng ở này có đã hai năm nay — đã lưu hành ở Đông-dương có tới 500.000 đồng, đem vào do các ngân hàng Saigon và Tân-nam.

Xin nhận kỹ: giấy hơi giấy, không bóng, hàng giấy lợt, chữ Rita tên người thợ làm in nhem là Rita, chữ nói về điều luật số, lớn và th. hơn trong giấy thật.

Điều mở hàng bán thuốc tây
 Điều thứ 3 trong đạo nghị định ngày 7 Novembre 1921 trong khoản thứ 3 có định về việc cho phép bán những vị dùng để làm thuốc và những vị thuốc không có bất độc, nay thêm mấy điều này:

1. Những người này được phép bán: a) Những vị và được sĩ tốt nghiệp tại trường thuốc và không là viên - chức nhà nước.

b) Những khán-hộ tây nam được về hưu. c) Những tây nam đã học một kỳ thi và đã được cấp bằng có thể đứng quản lý được một nhà thuốc.

TIN NGOẠI QUỐC

Trung Nhật chiến tranh

Nhiệt-hà thất thủ
 Nhiệt-hà 413. — Sau khi Nhật hạ lệnh tổng công kích Nhiệt-hà được 3 ngày, do Nhật với Mãn-châu hiệp lực, thì sáng hôm nay đã hạ được Thừa-đức, kinh thành Nhiệt-hà rồi.

Trương-học-Lương dự bị trốn đi ngoại quốc
 Đông-kinh 413. — Báo giới của Nhật ở Bắc-bình vừa tuyên bố rằng vì Nhiệt-hà thất thủ nên Trương-học-Lương đang dự bị rất gấp để trốn đi ngoại quốc.

Thang-ngọc-Lân đã bỏ Nhiệt-hà đi trốn
 Bắc-bình 413. — Sau khi Nhiệt-hà bị thất thủ, Thang-ngọc-Lân chủ tịch, liền bỏ trốn. Các nhà đương chức lấy thế làm giận đã hạ lệnh bắt Thang.

Nhật không muốn cho Tàu đóng quân ở Thiên-tân
 Nhật yêu cầu Trung-hoa rút quân ra khỏi Thiên-Tân, vì bản điều ước ký ngày còn loan quyền phi cấm Tàu không được đóng quân trong nội địa Thiên-tân. Nhưng chính phủ Nam-kinh bác đi, nói khi ký điều ước không hề có khoản ấy.

Nhật tuyên bố giữ cuộc hòa bình cho cả thế giới
 Đông-kinh 513. — Nhật tuyên bố: chính phủ Đông-kinh vẫn định cứ hợp tác với các nước để giữ cuộc hòa bình cho cả thế giới và dù không đồng tình với hội quốc-liên về phương pháp giữ cuộc hòa

bình ở Viễn-dông mà bắt buộc phải ra hội Vạn quốc.

Đại biểu Trung hoa tại Vạn-quốc xin từ chức
 Genève 613. — Các đại biểu của Trung-hoa tại hội đồng Vạn-quốc là Nhuận-buê-Khinh, Cổ-duy-quốc và Quách-thái-Kỳ vừa đánh điện về Nam-kinh xin từ chức và tuyên bố rằng việc Trung Nhật tại hội Vạn quốc đã tạm yên lên xin về nghỉ.

Nhật thông báo xin ra hội Vạn quốc
 Bắc-bình 613. — Đến 20/3 này tòa Nội các Nhật đã định sẽ chính thức thông báo sang Genève, nhất định xin ra hội Vạn quốc

Nguyễn-soái của Trương học Lương bỏ Nhiệt-hà chạy trốn
 Bắc-bình 713. — Có tin một viên Nguyễn soái của Trương-học-Lương, chỉ huy một bọn quân hơn 3 nghìn người gần Vạn lý trường thành đã bỏ Nhiệt-hà đi trốn

Tướng giới Thạch định hợp tác với Phùng, Diêm để đánh Nhật
 Bắc-bình 813. — Tướng-giới-Thạch vừa đi Bắc-bình để thương thuyết với các tướng lĩnh miền nam ở Hồ nam như Phùng ngọc Tường, Diêm tích sơn để thay thân Đoàn kỳ Thụy nếu Đoàn bỏ không nhận cái chức trách của nước

Tướng giới Thạch đã hoàn việc tiêu công để đi đánh Nhật
 Bắc-bình 813. — Thấy Thừa-đức mất, Tướng-giới-Thạch đang tiêu công ở mặt Giang tây liền tức đánh máy bay đi Hán-khẩu rồi đi chuyển xe lửa riêng sang Trịnh châu, có dừng lại dọc đường để xem xét các nơi có quân Tàu đóng,

Nhật định đánh đồn quân Tàu vào Vạn lý Trường thành
 Nhiệt-hà 813. — Nhật vẫn tiến đánh từ ở Cổ-bác-Đào và Hy-phong-khâu, định đánh đồn quân Tàu vào cả trong Vạn lý trường thành,

Công sứ Tàu ở Nhật đã về nước
 Bắc-bình 8-3. — Vì Trung Nhật đã công nhiên đánh nhau nên chính phủ Nam-bình đã triệu Công sứ Tàu ở Nhật là Trương-tế Trương về rồi,

quân Tàu giữ vững ngoài Vạn-ly trường-thành
 Nhiệt-hà 8-3. — quân Tàu đã cho kiến trúc rất kiên cố ở phía ngoài thành Vạn lý, Vạn-phúc lên trấn thủ ở đấy nơi quyết tử thà chết chứ không chịu lùi vào trong trường thành.

Trương-học-Lương từ chức
 Bắc-bình 8-3. — Trương-học-Lương đã tuyên bố xin từ chức, dự luận Thượng-hải rất hoan nghênh vì cho Trương là như nhược để đến nỗi mất kinh thành Nhiệt-hà,

Trương học Lương đã bị truy tố
 Thượng-hải 9-3. — Viên giám sát vì giữ gìn kỷ luật, đứng lên xin truy tố Trương-học-Lương và Thang ngọc Lân, cho là vì Thang bỏ trốn nên mấy bị mất Thừa-Đức còn Trương thì đã tỏ ra hoàn toàn bất lực trong việc điều khiển quân đội,

Tổ binh Văn đã đến cứu Thừa-Đức
 Bắc-bình 9-3. — quân đội của Tổ-binh Văn do Tôn điện Anh chỉ huy đã ra cứu viện Nhiệt-hà, Tôn đã đốc xuất quân lính lên lạc với quân nghĩa dũng và quân chính phủ để đánh lấy lại Thừa-Đức.

Tướng giới Thạch thay Trương học Lương
 Bắc-bình 10-3. — Có tin Tướng-giới-Thạch lại ra giữ chức Tổng tư lệnh thay Trương-học-Lương từ chức, và sẽ có cuộc thay đổi lớn ở các hàng tướng tá.

Đông - Mỹ

Nickelag émailage au four réparation des cycles

Một cuộc hát quan họ

XẾP CHỮ Ô

Một cách chơi giải-trí mới

Theo chiều dọc:

- 1 - Không đọc.
- 2 - Đốt lửa cho khói vào hang chuột.
- Chữ Ai ngược.
- 3 - Bằng lòng vô sự.
- 4 - Một chữ âm «voyelle» Âm, vang lên.
- 5 - Không chậm.
- 6 - Chung góp tiền trong một cuộc chơi.

Cái khó - và cái thú - trong sự tìm xếp chữ ô, là làm thế nào cho mỗi chữ ô, là làm thế nào cho mỗi chữ ô của ô theo chiều ngang khi chấp vào chữ ô những ô dọc cùng một hàng lại có thể thành một tiếng đúng nghĩa với câu « dẫn lối ».

Thí dụ:

Hàng ngang số 1 có sáu ô: Ta phải tìm một tiếng có sáu chữ để xếp vào. Tiếng ấy, theo lời-dẫn-lối, nghĩa là: « tinh đối với kẻ nghèo khổ » Ta tìm và thấy tiếng: Thương

Một chữ trong tiếng Thương - như chữ N chẳng hạn - phải là chữ đầu của một tiếng ghép bởi những chữ trong một ô ăn theo chiều dọc. Chữ N đứng trong ô đầu hàng dọc số 5. Hàng này có năm chữ và nghĩa là: « Không chậm ». Không chậm là mau, là chóng, là nhanh. Song mau chỉ có ba chữ, mà chóng thì chữ thứ nhất không phải là N. Vậy tiếng Nhanh là đúng.

Thế là hai hàng 1 ngang và 5 dọc đã xong. Ta lại xem đến hàng khác, bất cứ hàng nào, không cần theo thứ tự. Nhưng ta nên tìm trước những hàng nào, đã có một chữ làm đầu mỗi như hàng dọc: số một chẳng hạn, như thế thì dễ tìm hơn. Hàng dọc số 1 có năm ô. Năm chữ phải tìm thì chữ thứ nhất đã có sẵn: chữ T. Chữ T đứng đầu một tiếng nghĩa là: Không đọc. Ta tìm và thấy tiếng Trong.

Chữ G ở tiếng Trong, ta thấy nó là chữ đầu của một tiếng ở hàng ngang số 5, và

chữ cuối cùng của tiếng ấy là chữ H. Tiếng ấy là một tiếng năm chữ và nghĩa là « một thứ cổ lạp nhà ». Ta tìm thấy Giành cũng không khó.

Bây giờ ta lại xem đến hàng ngang số 2. Một ô đen (ô thứ tư) của hàng này làm hai đoạn. Ba chữ ở ba ô đoạn nhất ghép thành một tiếng nghĩa là: « Cũ-chũ lú: sợ hay rét ». Sợ hay rét thì Run trong tiếng Run, chữ R đã có sẵn. Còn hai chữ ở hai ô đoạn thứ hai ghép thành một tiếng nghĩa là « Bệnh phổi ». Trong hai chữ thì một chữ đã có sẵn: chữ H. Vậy bệnh phổi ấy dễ tìm lắm. Bệnh Ho.

Rồi cứ theo cách thức trên đây, ta sẽ tìm được hết các tiếng giao nhau: xem hình II.

Hình II

1	T	H	U	O	N	G
2	R	U	N		H	O
3	G	N	G		A	M
4	N			I	N	
5	G	I	A	N	H	
6		A	N	H		

Trên kia, chúng tôi ra một bàn chữ ô ô và chỉ dùng những tiếng đơn, lại đặt những câu « dẫn lối » dễ-dùng, là cốt làm để thí-dụ. Nhưng sau này chúng tôi sẽ ra những bàn nhiều ô hơn, đặt những tiếng hiểm hơn, mà lời dẫn lối sẽ kín-hoặc, để các bạn đọc báo phải tìm lâu. Như thế mới có thú vị.

Hình I

1 4 3 4 5 6

1						
2						
3						
4						
5						
6						

Câu dẫn lối

Theo chiều ngang:

- 1 - Tinh đối với kẻ nghèo khổ.
- 2 - Cũ chỉ lúc sợ hay rét. Bệnh phổi
- 3 - Một loài sâu có cánh, có ích. Một nơi thờ tự.
- 4 - Một chữ câm «consonne» Một công việc cần cho sự xuất bản sách hoặc báo.
- 5 - Cổ đồ lợp nhà
- 6 - Người hơn tuổi trong hai người con trai cùng bố.

Bài I

1 2 3 4 5 6 7 8

1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

Ngang:

- 1 - Không với vàng (tiếng kép)
- 2 - Bỏ vỏ một vài thứ cây, dùng dao. Thanh tre đặt lên những cái mè
- 3 - Sông, ở vào một lượt. Sự «chữ nhỏ»
- 4 - Tên làng một nhà thi-sĩ Việt-Nam
- 5 - Đông, nhiều, hay đi với tiếng chung để viết: Người
- 6 - Âm-ý (tiếng kép.) Một tiếng đệm câu có lẽ-phép
- 7 - Gắng, Hư, sấn, bậy
- 8 - Không sẵn. Cái gánh nặng, cái tai-nạn

Dọc:

- 1 - Bỏ đi cho nhẹ mình, không có hại
- 2 - Đáng tiếc. Làm liền cái đã đứt
- 3 - Ở trong sự. Một loài vừa ở nước vừa ở cạn. Tiếng phân-nân của người không dứt hàng
- 4 - Một chữ câm «consonne» Không to, Chữ câm
- 5 - Một chữ câm người Nam-Kỳ hay dùng thờ. Một thứ cây hoa thường trồng ở trước cửa chùa, đền
- 6 - Ngã đêm đầu vào một số, Một thứ khoáng-vật ai cũng biết
- 7 - Một dấu trong năm dấu quốc-ngữ. Một loài võ cứng thân mềm
- 8 - Mực, nát, mềm ra vì ẩm, Một giống cá có gai

Câu dẫn lối

Những hạt đậu nhọn

Nói khoác!

Trích trong vở kịch «Nghệ-sĩ-hồn» Đoàn I, Sen I trang 19.

... Nào tranh được bày ở viện bảo-tàng «Louvre»

Bích-hà tàn vô-lý thể ma Quân-hiến không cải-chính, vì đâu Quân-hiến quả là Nabési Geishi hay Geisha ấy? thì chàng tá-mờ biết rằng nhà họ ấy có sống không thể có được tranh bày ở viện bảo-tàng «Louvre». Họ chẳng ở viện bảo-tàng «Luxembourg» thì còn hơn có lý.

Hãy soạn-giả Vi-huyền-Đức nói khoác cho đi đây?

Minh là ai?

Trích trong bài «khó nghĩ» của Thủy-tinh, Ngo-Bio số 1654.

Minh quý sự hoạt-dộng, ông nào cũng cam đoan có sẵn bầu nhiệt huyết, xin đưa ra công-hiến cho dân, tuy chưa có ông nào nói rõ chương trình của mình ra sao cả.

Chữ minh trên thì cố nhiên là trở Thủy-tinh. Nhưng nếu chữ minh dưới cũng trở Thủy-tinh (mà đáng lý ra phải trở Thủy-tiên) thì còn ông nào nói rõ được cái chương trình của Thủy-tinh?

Tóm lấy mà yêu cầu

Cũng trích trong bài ấy:

Bà là thành tại mà hữu chữ Pháp để dễ gặp dịp thì tóm lấy mà yêu cầu và không phải nhờ thông ngôn dịch. «Stop»

Vậy thì tóm lấy ai? yêu cầu gì? và dịch cái gì? Tóm lấy dịp, yêu cầu càng dịp càng? Thực ra ta có thể nói hay viết: Hết gặp ông Dịp thì tóm lấy mà yêu cầu điều này.

Quốc-ngữ mới!

Đề-mục bài xã-thuyết báo Trung-bắc-tả» văn số 4785:

Đông-bang.

Đã luôn dăm năm nay đọc giả báo Trung-bắc quen với hai chữ Half dam. Vì đã quen nên không cần tìm tới cũng biết hay cũng đoán ra chữ F là dấu huyền. Nhưng nay bỗng đột ngột họ nêu to trước mắt cái dấu để bài xã-thuyết: Đông-bang. thì thực minh không còn biết song nó là cái gì nữa, và nó là tiếng quái gì thế?

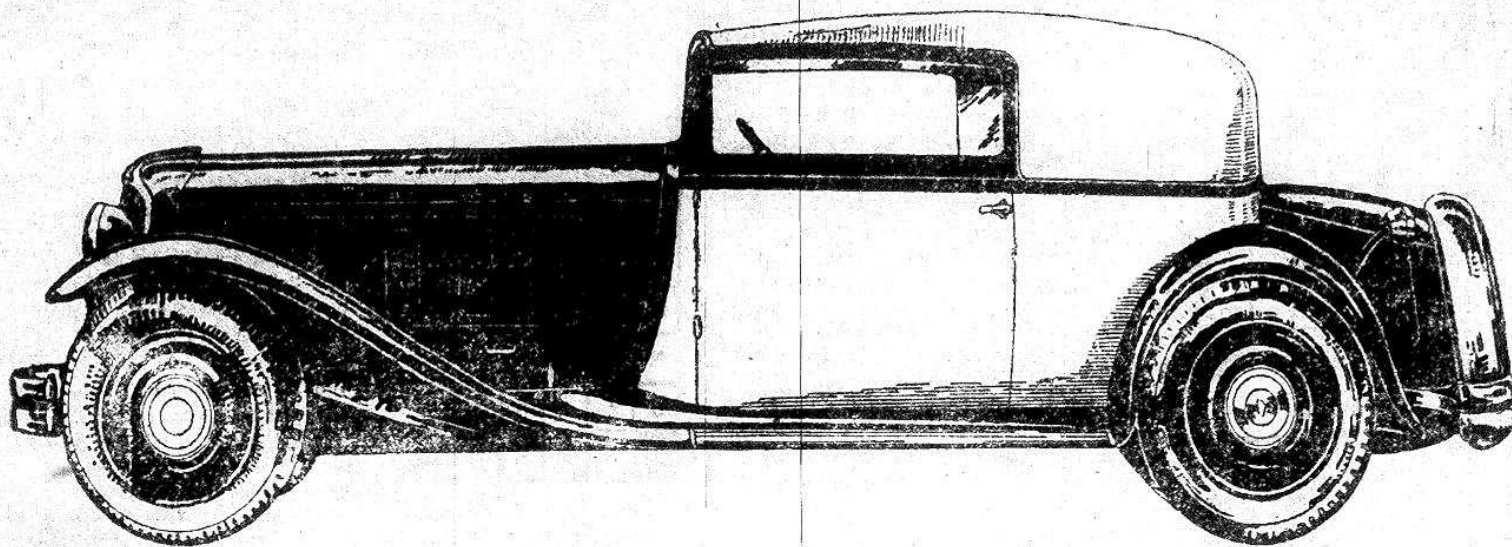
Cochet và Vines

Trong số báo Bắc-kỳ thể-thao vừa ra ngày thứ ba 7/3/53, ở trang đầu có hai bức hình; một bức để là hình Vines thì trông y như hạt Cochet, và một bức để là Cochet thì trông y như hạt Vines. Hay hai người mới đổi lẫn cho nhau ô mặt đấy?

Trong bát chè nhà

Trong truyện «Cổ giới» «Phong hóa số 36» họa sĩ Cò-tô tả sự kinh hãi của người chủ quán có phần đáng sự thực quá; kinh hãi đến nỗi rụng râu được. «Xin xem hai bức tranh»

CHINH THƯ'C XE CỦA PHÁP
MÀ CÁC NGÀI HOAN NGHÊNH HƠN CẢ

Xe Nerva Sport

hiêu **RENAULT**

8 máy một hàng

STAI